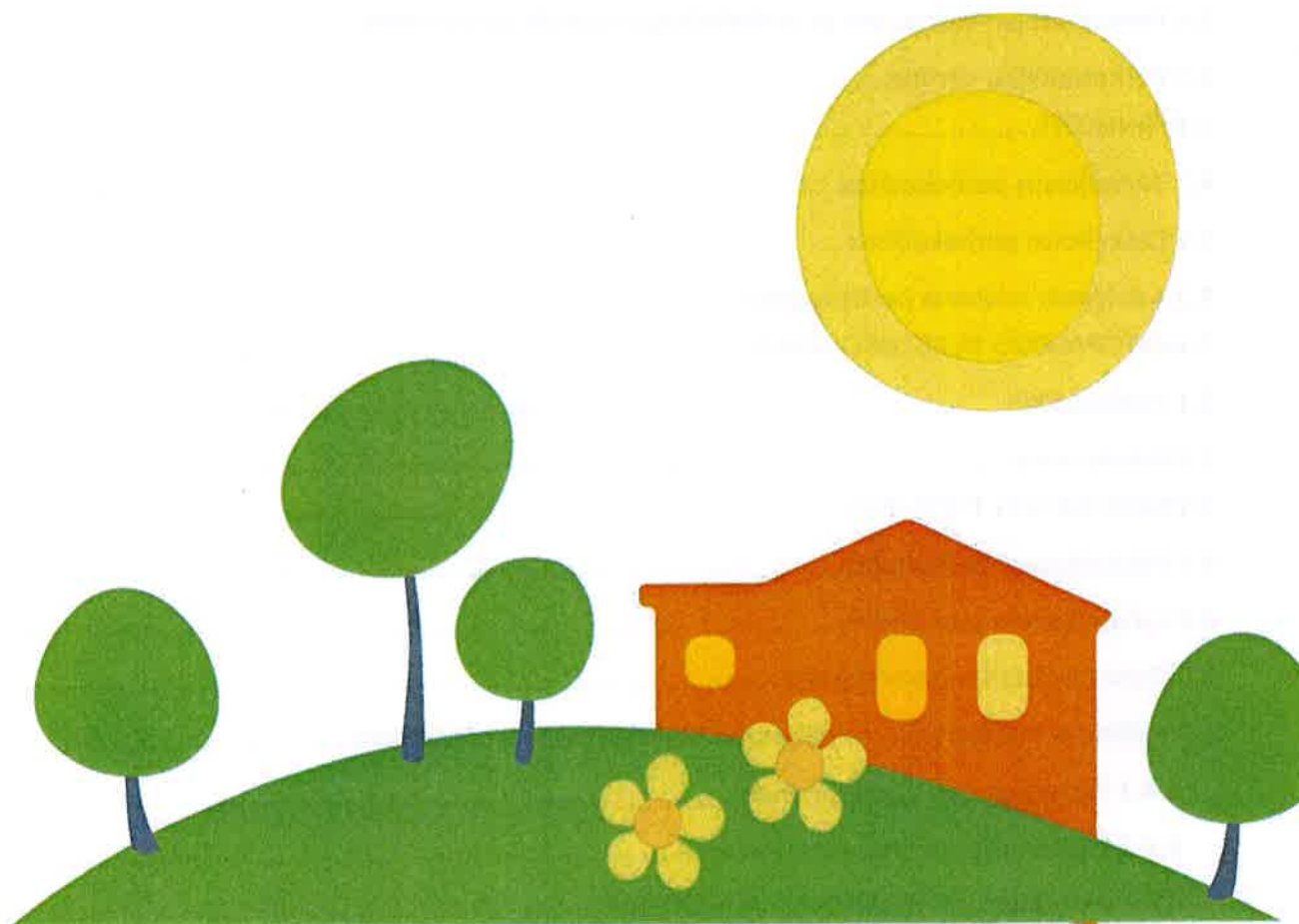

POHJOIS-SAVON IKÄIHMISTEN PERHEHOIDON TOIMINTAOHJE

Sisällysluettelo

ALKUSANAT	4
Perhehoito on asiakkaalle inhimillistä ja kunnalle taloudellista	4
1 IKÄIHMISTEN PERHEHOITO.....	5
1.1 Toimeksiantosuhteinen perhehoito	5
1.2 Perhehoidon myöntäminen	5
2 PERHEHOIDOSSA OLEVAA ASIAKASTA KOSKEVAT ASIAT	6
2.1 Ikäihmisen asema- ja oikeudet.....	6
2.2 Hoito- ja palvelusuunnitelma	7
2.3 Perhehoidon asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet	7
2.4. Asiaksmaksu ja käyttövarat	7
2.5 Perhehoidon asiakkaan yksityis- ja käyttövarat	9
3 PERHEHOITAJAA KOSKEVAT ASIA	9
3.1 Perhehoitajan ennakkovalmennus.....	10
3.2 Perhehoitajan ja kunnan välinen toimeksiantosopimus	10
3.3. Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen.....	11
3.4 Perhehoitajan eläketurva ja perhehoitoon liittyvät vakuutukset	11
3.5 Perhehoitajan verotus	12
4 PERHEKOTI	12
4.1 Turvallisuus perhekodissa	13
4.2 Lääkehoito perhekodissa.....	14
4.3 Asiakkaan kuolema perhekodissa	14
5 HOITOPALKKIO JA KULUKORVAUS.....	14
5.1 Hoitopalkkio.....	14
5.2 Kulukorvaus	15
6 PERHEHOIDON TOTEUTUS.....	16
6.1 Pitkäaikainen perhehoito	16
6.2 Lyhytaikainen perhehoito.....	16
6.3 Osavuorokautinen perhehoito	17
6.4 Palkkio ja kulukorvaus perhehoidon keskeytyessä tai päättyessä	17
6.4.1 Perhehoitajan sairastuminen.....	17
6.4.2 Perhehoitajasta riippumaton syy.....	17
6.4.3 Perhehoitajan osallistuminen tukitoimiin	18
6.5 Perhehoidosta aiheutuvat matkakulut	18

7 KÄYNNISTÄMISKORVAUS.....	18
8 PERHEHOITAJAN VAPAAPÄIVÄT	19
9 PERHEHOITAJAN SIJAINEN	20
10 PERHEHOITAJAN MUU TUKI.....	21
10.1 Täydennyskoulutus.....	21
10.2 Kunnan yhteyshenkilön/muun ammattilaisen tuki.....	21
10.3 Työnohjaus	21
10.4 Mentorointi ja vertaistuki	22
10.5 Asiointivapaa	22
11 PERHEHOIDON VALVONTA	22
12 TIETOJENSAANTIOIKEUS JA TIETOJEN SÄILYTYS.....	23
13 SALASSAPITO- JA VAITIOLOVELVOLLISUUS	23
14 VANHUSTEN PERHEHOITOA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ	24

ALKUSANAT

Perhehoito on asiakkaalle inhimillistä ja kunnalle taloudellista

Kodit ovat kautta aikojen tuoneet turvaa lapsille, vanhuksille sekä muille tukea tarvitseville lähimmäisille. Nykyisin yhä harvemmassa kodissa elää useita sukupolvia yhdessä. Vanhusten määrän kasvaessa kasvaa myös yksinäisten vanhusten määrä. Perhehoidolla voidaan mahdollistaa läheiset ihmissuhteet, perheenjäsenyys ja yksilöllinen hoiva.

Perhehoito tukee iäkkäiden ihmisten kotona asumista. Perhehoito sopii iäkkäille ihmisille, joiden toimintakykyä heikentää muistiin vaikuttava sairaus, iän tuoma hauraus tai yksinäisyys ja turvattomuuden tunne. Pitkäaikainen perhehoito on erinomainen vaihtoehto silloin kun yksin asuminen ei syystä tai toisesta enää onnistu, mutta tarvetta tehostettuun palveluasumiseen tai laitoshoitoon ei ole. Lyhytaikainen perhehoito voi mahdollistaa omaishoitajan asiointikäynnin, vapaa-päivien tai lomien pitämisen. Lyhytaikainen perhehoito voi myös mahdollistaa iäkkään ihmisen kuntoutumisen ja sairaalasta kotiutumisen tai huolenpidon jos-sain muussa vastaavassa tilanteessa.

Vanhuspalvelulaissa säädetään, että iäkkään ihmisen pitkäaikainen hoito ja huolenpito tulee järjestää ensisijaisesti hänen yksityiskotiinsa tai muuhun kodinomaiseen asuinpaikkaansa järjestettävillä sosiaali- ja terveystaloudellilla. Laitoshoidon toteutetaan vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai se on henkilön arvokkaan elämän ja turvallisen hoidon kannalta muuten perusteltua.

Maakunnallinen vanhusten perhehoidon kehittäminen alkoi Vanhus Kaste -hankkeessa 2011–2012, jolloin tavoitteena oli mm. kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen ja laitoshoidon vähentäminen. Vanhusten perhehoidon voima -hankkeen 2013–2014 tavoitteena oli saada laadukkaasta perhehoidosta pysyvä osa vanhusten palvelujärjestelmää. Perhehoito tarjoaa pohjoissavolaisille kunnille palvelumuodon, jossa ikäihmiset voivat elää kodinomaisesti. Perhehoidon avulla voidaan tukea alueen työllisyyttä ja elinvoimaisuutta. Hankkeen aikana on laadittu maakunnallinen toimintaohje yhteistyössä Perhehoitoliitto ry:n kanssa hankekuntien edustajista koostuvissa kehittämistyöryhmissä.

Toimintaohjeen tarkoitus on palvella perhehoidon kaikkia osapuolia: kuntaa, perhehoitoon tulevaa vanhusta ja hänen omaisiaan sekä perhehoitajaa. Toimintaohjetta pyritään päivittämään vuosittain.

1 IKÄIHMISTEN PERHEHOITO

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan. Perhehoito perustuu aina ikäihmisen tai hänen laillisen edustajansa kuulemiseen ja perhehoidon asiakkaalle yhteistyössä laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan tai asiakassuunnitelmaan. (Perhehoitolaki 1§, 3§.)

1.1 Toimeksiantosuhteinen perhehoito

Toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa toimeksiantaja eli kunta on vastuussa perhehoidosta ja sen järjestämisestä. Perhehoito voi olla pitkä- tai lyhytaikaista ja/tai koko- tai osavuorokautista.

Kunnan hyväksymä perhehoitaja ja kunta tekevät toimeksiantosopimuksen jokaisen perhehoidon asiakkaan osalta erikseen. Hallinnollisen päätöksen perhehoitoon sijoittamisesta tekee kunta.

Toimeksiantosopimuslomake, liite 1

Toimeksiantosuhteinen perhehoito ei ole yritystoimintaa. Ammatillinen perhehoito on yksityisen palveluntuottajan toimintaa, eikä perustu toimeksiantosuhteiseen perhehoidon toimintaan. Yksityinen palveluntuottaja ei voi tehdä perhehoitolain 10 §: n tarkoittamaa toimeksiantosopimusta perhehoitajan kanssa, vaan se on aina tehtävä kunnan ja perhehoitajan välillä.

1.2 Perhehoidon myöntäminen

Perhehoito on sosiaalihuoltolain mukaista avohoitoa ja sen myöntäminen perustuu palvelutarpeen arviointiin. Perhehoidon asiakkaaksi tullaan vanhusten palveluohjauksen kautta. Vanhusten palveluohjauksessa arvioidaan yhdessä ikäihmisen ja hänen omaisensa kanssa perhehoidon ja perhekodin soveltuvuus ikäihmisen tarpeisiin nähden sekä arvioidaan myös perhehoitajan valmiudet toimia perhehoitajana kyseiselle vanhukselle. Palveluohjauksessa huomioidaan ikäihmisen osallisuus ja valinnanvapaus sekä tuetaan hänen mahdollisuuttaan tehdä tietoon ja kokemukseen perustuva valinta. Perhehoidon järjestämisessä on tärkeää turvata perhehoidon asiakkaan ja hänen läheistensä osallisuus perhehoitoa suunniteltaessa ja perhehoidon aikana.

Tämä tarkoittaa, että henkilö saa ikänsä, kehitystasonsa ja toimintakykynsä mukaisesti ja tarvittavin tukitoimin olla mukana tekemässä elämäänsä liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä niin, että hänen tahonsa ja etunsa otetaan huomioon. (STM 2018 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Perhehoito käynnistyy aina tutustumisjaksolla. Vanhusten neuvonta- ja ohjauspalveluissa on nimitetty perhehoidon vastuutyöntekijä, joka toimii yhdyshenkilönä vanhusten perhehoitoon liittyvissä asioissa.

Ikäihmisen on mahdollista saada perhehoitoa, kun hänellä ei ole sairaalahoidon, muun vaativan ammatillisen hoidon, kahden henkilön avustamisen tai säännöllisen yöaikaisen avustamisen tarvetta.

Asiakkaan on mahdollista saada pitkäaikaista, lyhytaikaista tai osavuorokautista perhehoitoa:

- hän ei pärjää kotona tai hän kokee turvattomuutta, ahdistuneisuutta, masennusta, yksinäisyyttä kotiin annettavista palveluista huolimatta
- hän tarvitsee toisen ihmisen ohjausta, tukea tai läsnäoloa arjessa selviytymiseen enemmän kuin kotiin annettavilla palveluilla voidaan tai on tarkoituksenmukaista häntä tukea
- perhehoito tukee hänen läheistensä jaksamista
- tukemaan kotona asumista
- omaishoitajan lakisääteisten vapaapäivien ajaksi
- omaishoitajan jaksamisen tueksi tai esim. omaishoitajan sairastuessa tai omaishoitosuhteen päättyessä
- kuntouttavana jaksena esim. sairaalahoidon jälkeen
- Ikäihmisen kokonaistilanteen huomioon ottaen lisänä muiden testien ja mittareiden hyödyntäminen päätöksenteon tukena

Ikäihmiselle voidaan järjestää perhehoitoa hänen omassa kodissaan, kun se vastaa parhaiten ikäihmisen tarpeita sekä ylläpitää ja edistää hänen toimintakykynsä säilymistä.

2 PERHEHOIDOSSA OLEVAA ASIAKASTA KOSKEVAT ASIAT

2.1 Ikäihmisen asema- ja oikeudet

”Ikäihmisellä on oikeus arvokkaaseen vanhuuteen, hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiseen hoivaan ja huolenpitoon ja hyvään kohteluun.” Vanhuspalvelulaki ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000).

2.2 Hoito- ja palvelusuunnitelma

Perhehoidossa olevalle henkilölle laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma, johon hänen yksilölliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja tukitarpeensa kirjataan. Hoito- ja palvelusuunnitelma laaditaan yhteistyössä asiakkaan oman palveluohjaajan tai perhehoidon vastuutyöntekijän, perhehoidossa olevan asiakkaan, ja hänen lähiomaisensa, perhehoitajan sekä tarvittavien muiden asiakkaan hyvinvointiin osallistuvien työntekijöiden kanssa. Suunnitelmaan kirjataan perhehoidon tavoitteet ja toteuttaminen. Hoito- ja palvelusuunnitelma tulee laatia kuukauden kuluessa perhehoidon alkamisesta. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan ja vähintään kerran vuodessa. Asiakkaan suostumus kuljettamiseen ja valokuvaamiseen kysytään hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Hoito - ja palvelusuunnitelma – lomake, liite 2

Perhehoitajalle toimitetaan turvallisen perhehoidon toteuttamiseksi ja hoidettavan toimintakyvyn seurannan turvaamiseksi ikäihmistä koskevat ajantasaiset tiedot, kuten henkilötiedot, diagnoosit, toimintakyvyn kuvaus, lääkelista, lääkehoito, allergiat, ruokavalio, tarvittava seuranta (paino, laboratoriokokeet), mahdollinen elvytyskielto sekä omaisten yhteystiedot. Asiakkaan suostumus tietojen luovuttamiseen varmistetaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

2.3 Perhehoidon asiakkaan valitus- ja vaikutusmahdollisuudet

Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään palveluun ja kohteluun. Asiakkaalla on oikeus tehdä saamastaan hoidosta- ja huolenpidosta sekä kohtelusta valitus kotikuntansa sosiaalihuollon viranhaltijalle.

Jos ikäihminen on tyytymätön saamaansa hoivaan ja huolenpitoon tai kohteluun, hän voi pyytää oman kotikuntansa sosiaaliasiamiestä toimimaan sovittelijana, joka seuraa ikäihmisen oikeuksia ja asemaa. Ikäihmistä on neuvottava valituksen tekemisessä. Valitukseen tulee vastata 1 - 4 viikon aikana. Asiakkaalla on oikeus hakea muutosta päätöksiin sekä kannella asiastaan sosiaalihuoltoa valvovalle viranomaiselle. (Sosiaalihuoltolaki 48 §.)

Perhehoitajalla on ilmoitusvelvollisuus havaitsemistaan perhehoidossa olevan ikäihmisen sosiaalihuollon toteutumiseen liittyvistä epäkohdista.

2.4. Asiaksmaksu ja käyttövarat

Pitkäaikaisesta perhehoidosta voidaan periä pitkäaikaisen laitoshoidon maksu, joka on määritelty asiakasmaksulaissa 7 c §. Maksu

voi olla enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista. Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön on jätävä vähintään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (1992/734) ja -asetusten sekä kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistama käyttövara. Pitkäaikaiseen laitoshoidon maksutaksaan poiketen, tämä käyttövara tulee jäädä myös, kun huomioidaan asiakkaan edellisen vuoden reseptiin perustuvat lääkemenot (asiakkaan omavastuu kuukautta kohti laskettuna). Mikäli käyttövara ei toteudu asiakasmaksua määrittäessä, kunta myöntää pitkäkestoisessa perhehoidossa olevan asiakkaan reseptilääkkeisiin maksusitoumuksen. Perhehoidossa olevan henkilön käyttövara on tarkoitettu hänen yksityiseen käyttöönsä hänen toiveensa ja mieltymystensä mukaan.

Pitkäaikaisen perhehoidon kuukausimaksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan laitoshoittoon tai ympärivuorokautiseen asumispalveluun, ei perhehoidon asiakasmaksua siirtopäivältä peritä. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita avohoidon palvelumaksuja, kuten esimerkiksi kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevalta voidaan periä hoidosta ja ylläpidosta enintään asiakasmaksulain- ja asetuksen sekä kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistama hoitopäivämaksu. Tämän saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

Perhehoito on sosiaalihuollon avopalvelua, mistä syystä asiakasmaksut saattavat määräytyä eri kunnissa eri perustein. Yleisenä periaatteena on, ettei asiakkaalta peritä perhehoidosta korkeampaa maksua kuin muista vaihtoehtoista.

Mikäli lyhytaikaista tai osavuorokautista perhehoitoa järjestetään esimerkiksi omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi, peritään hoidosta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain (1992/734) ja -asetusten mukainen sekä kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistama maksu. Muusta osavuorokautisesta (enintään 10 tuntia) perhehoidosta perhehoitajan kotona peritään 22,50€ vuorokaudessa.

Asiakkaan kotona järjestettävästä osavuorokautisesta (enintään 10 tuntia) peritään 11,25€ vuorokaudessa. Asiakkaan kotona järjestettävästä ympärivuorokautisesta perhehoidosta peritään 19,50€ vuorokaudessa. Asiakkaan kodissa tapahtuvan perhehoidon asiakasmaksua määriteltäessä huomioidaan, että hoito tapahtuu asiakkaan omalla kustannuksella tilojen, aterioiden ja tarvikkeiden osalta eikä se vaadi myöskään kuljetusten järjestämistä.

Kuljetukset perhehoitoon ja perhehoidosta pois ovat asiakkaalle omakustanteisia. Tarvittaessa ne voidaan järjestää vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain mukaisina kuljetuksina.

2.5 Perhehoidon asiakkaan yksityis- ja käyttövarat

Perhehoidossa olevan henkilön varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen, hänen edunvalvojalleen tai omaiselleen. Perhehoitajan tulee neuvotella ikäihmisen varojen käyttöä koskevista periaatteista ikäihmisen, hänen edunvalvojansa tai omaisensa kanssa. Perhehoitaja ei voi toimia perhehoidossa olevan henkilön edunvalvojana tai yksityisvarojen hoitajana. Perhehoitoon tulevalle henkilölle voidaan tarvittaessa hakea edunvalvoja.

Asiakkaan henkilökohtaisia menoja ovat esimerkiksi parturi tai kamppaaja, jalkahoito, tapahtumiin osallistuminen (liput tai pääsymaksut), matkojen omavastuut ja pienet hankinnat. Henkilökohtaisten menojen maksamisen käytännöistä (käteinen ja kuitit tai laskutus) sovi-taan ikäihmisen, hänen läheisensä tai edunvalvojansa ja perhehoitajan kesken.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan ikäihmisen perhekodissa olevasta irtaimesta omaisuudesta on pidettävä omaisuusluetteloa. Luettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää sitä yhdessä ikäihmisen, hänen edunvalvojansa tai omaisensa sekä perhehoidon koordinaattorin kanssa.

3 PERHEHOITAJAA KOSKEVAT ASIA

Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen perusteella antaa perhehoitolain 3 §:ssä tarkoitettua perhehoitoa.

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Ennen 1 momentissa tarkoitettua toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. (Perhehoitolaki 6§.)

Tässä laissa tarkoitettua toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työsuh-teessa sopimuksen tehneeseen kuntaan

3.1 Perhehoitajan ennakkovalmennus

Ikäihmisten perhehoidosta kiinnostuneille on mahdollista järjestää lainmukainen perhehoidon valmennus. Valmennukseen haetaan lomakkeella, jonka tietoihin perehtyy sekä valmennuksen järjestäjä että kotikunnan vanhusten perhehoidon yhteyshenkilö. Ennakkovalmennus korvataan aloittavalle perhehoitajalle käynnistämiskorvauksen kautta, hänen esitettyään hyväksytyn loppuarvioinnin yhteenvedon päättävälle viranhaltijalle.

Ikäihmisten perhehoitajaksi hakevan perustiedot -lomake, liite 3

Kotikunta tekee sosiaalitoimen selvityksen ja antaa lausunnon hakijasta. Menettelyllä selvitetään, onko tiedossa asioita, jotka voisivat olla esteenä perhehoitajaksi ryhtymiselle liittyen mm. terveydentilaan, asuinoloihin tai päihteiden käyttöön.

Kotikunnan lausunto -lomake, liite 4

Ennakkovalmennus antaa perhehoitajaksi aikovalle tarvittavat tiedot ja mahdollisuuden perehtyä ennakolta vanhusten perhehoitajan tehtävään.

Valmennus on prosessi, joka koostuu seitsemästä ryhmätapaamisesta ja kotitehtävistä. Valmennus auttaa tekemään päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä. Valmennukseen sisältyy kotikäynti, jossa myös mahdollisten muiden perheenjäsenten mielipide selvitetään. Arviointia henkilön valmiuksista perhehoitajan tehtävään tekevät henkilö itse, kouluttaja ja kunnan yhteyshenkilö. Valmennus päättyy kirjalliseen, yhteisen arvioinnin loppuraporttiin.

Vanhusten perhehoitajalta edellytettävät valmiudet:

- Pitää huolta ikäihmisen hyvinvoinnista
- Auttaa ja tukea ikäihmistä hänen omien voimavarojensa hyödyntämisessä ja toimintakyvyn ylläpitämisessä
- Mahdollistaa ja tukea ikäihmisen ja hänen läheistensä yhteydenpitoa
- Tehdä yhteistyötä ikäihmisen asioissa
- Sitoutua perhehoitajan tehtävään

3.2 Perhehoitajan ja kunnan välinen toimeksiantosopimus

Perhehoitolain (10§) mukaan toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

1. perhehoitajalle maksettavasta palkkion määrästä ja suorittamisesta
2. perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
3. perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta
4. hoidon arvioidusta kestosta

5. perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta
6. perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta
7. hyvinvointi - ja terveystarkastusten järjestämisestä
8. toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta
9. tarvittaessa muista perhekotiä ja perhehoitoa koskevista seikoista
10. yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken.

3.3. Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua.

Jos perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

Toimeksiantosopimuksen irtisanomisajalta sijoittava kunta maksaa perhehoitajalle palkkion ja kulukorvauksen, mikäli hoidettava edelleen asuu perheessä. Ellei hoidettava asu perheessä, maksetaan vain palkkio. Mikäli perhekoti tai siellä annettava hoito on todettu sopimattomaksi tai puutteelliseksi eikä sitä ole kohtuullisessa ajassa saatu korjattua, voidaan toimeksiantosopimus purkaa välittömästi. Tällöin ei makseta kulukorvausta eikä palkkiota. Toimeksianto-sopimuksen irtisanominen on tehtävä kirjallisesti. (Perhehoitolaki 12 §.)

3.4 Perhehoitajan eläketurva ja perhehoitoon liittyvät vakuutukset

”Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaisissa (81/2016).”

Perhehoitajan eläketurva määräytyy peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus hoitopalkkion mukaan. Perhehoitajan vanhuuseläkkeen alaraja nousee asteittain siten, että 1962 syntyneillä se on 65 -vuotta. Yläikäraja on aina 5 vuotta korkeampi. Yli 70 -vuotiaiden perhehoitajien kanssa käydään arviointikeskustelu perhehoidon jatkamisesta ja tarvittaessa voidaan pyytää terveydentilasta lääkärintodistus. Perhehoitajan on ilmoitettava perhehoidon yhdys henkilölle eläkkeelle siirtymisestä vähintään kaksi kuukautta etukäteen. (Perhehoitolaki 20 §.)

”Toimeksiantosopimuksen tehneen kunnan on vakuutettava perhehoitaja työtaturma- ja ammattitautilain 3 § mukaisella vakuutuksella. Perhehoitajaan sovelletaan, mitä työtaturma- ja ammattitauti-

laissa säädetään työntekijästä, ja kuntaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilaissa säädetään työnantajasta.”

Kunta vakuuttaa toimeksiantosopimuksen allekirjoittaneen/ allekirjoittaneet työssä tapahtuvan tapaturman varalta. Kunnalla ei ole lakisääteistä velvoitetta ottaa perhehoidossa oleville henkilöille vakuutuksia tai vakuutusta perhehoidossa olevan henkilön aiheuttamiin vahinkoihin. Tämän vuoksi suositellaan, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen, ja varmistaa, että se sisältää myös perhehoidossa olevien ikäihmisten vahinkovakuutuksen.

3.5 Perhehoitajan verotus

Hoitopalkkio ja kulukorvaus ovat veronalaista tuloa. Kunta/kuntayhtymä ilmoittaa tulorekisteriin sekä ns. tavallisten toimeksiantosuhteisten että toiminimellä toimivien perhehoitajien hoitopalkkiot ja erikseen maksettavat matkakulukorvaukset. Imoitettujen kustannusten korvaukset vähennetään automaattisesti verotuksessa tulonhankkimiskuluna. Sen sijaan, jos perhehoitajalle maksetaan erikseen korvattavia matkakustannuksia, ne eivät tule automaattisesti vähennykseksi, vaan perhehoitajan tulee itse vaatia ne vähennyksenä. Perhehoitaja voi hakea ennakkoivasti ennakonpidätysprosentin alennuksen kulukorvausten määrää vastaavasti.

Perhehoitajan palkkion ja kulukorvauksen verokortin veroprocentin tarkistuksen voi tehdä www.vero.fi > lomakkeet > verokortti > verokorttihakemus/muutos.

Perhehoitajan on mahdollista hakea tulonhankkimiskulujen huomioimista myös todellisten kulujen mukaan. Menettely edellyttää tarkkaa kirjanpitoa tositteineen. Todellisiin kuluihin perustuvasta kulujen vähentämisestä verotuksessa on hyvä neuvotella verottajan kanssa etukäteen.

4 PERHEKOTI

Perhekodilla tarkoitetaan perhehoitolain § 3:ssa tarkoitettua kunnan hyväksymää yksityiskotia, jossa annetaan perhehoitoa.

Perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoidon asiakkaan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvitettävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon tulevan asiakkaan ja saako perhehoidon asiakas muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetultaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Yhteisten tilojen lisäksi perhehoitoon sijoitetulle henkilölle on oltava oma tila, mieluiten oma huone. Perhehoidettavalla on halutessaan mahdollisuus kalustaa ja sisustaa oma huoneensa. Perhehoidon asiakkaalla on käytössään kaikki kodin yhteiset tilat.

Kodin soveltuvuus perhekodiksi selvitetään alustavasti valmennuksen yhteydessä kotikäynnillä. Kotikäynnillä selvitetään myös mahdollisten muiden perheenjäsenten valmius sitoutua tehtävään. Perhekodin hyväksyy kunnan vanhusten perhehoidon yhteyshenkilö.

4.1 Turvallisuus perhekodissa

Perhekodin turvallisuutta koskevista asioista toimitaan paikallisen pelastusviranomaisen ohjeen mukaisesti huomioiden, että perhekotina on yksityiskoti. Perhekodit kuuluvat paloturvallisuuden osalta omavallvonnan piiriin ja rakennuksen omistajan ja haltijan on itse huolehdittava tilojensa turvallisuudesta.

Perhekodin turvallisuuden varmistamisessa tehdään yhteistyötä pelastusviranomaisten kanssa jo kotia hyväksyttäessä perhekodiksi sekä perhekotien paloturvallisuusohjeisiin liittyvissä asioissa. Pelastuslaissa (2011) ja asetuksessa palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (2009) säädetään muun muassa palovaroittimien määrästä ja sijoittamisesta, alkusammutuskaluston sijoittamisesta ja tehosta sekä poistumisturvallisuudesta.

Perhehoitoa voidaan antaa myös asiakkaan omassa kodissa. Tällöin se määritellään keston perusteella lyhytaikaiseksi tai osavuorokautiseksi perhehoidoksi. Asiakkaan kotona tapahtuvaa perhehoitoa voidaan järjestää mm. omaishoitajan vapaan järjestämiseksi silloin, kun hoidettavan ei ole tarkoituksenmukaista siirtyä sijaishoidon ajaksi pois omasta kodistaan. (Perhehoitolaki 5 §.)

Perhekodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa ja huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina. Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on 6 § 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus.

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voidaan samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismäärästä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä. Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen. (Perhehoitolaki 5 § - 9§.)

4.2 Lääkehoito perhekodissa

Perhehoitajaa tuetaan riittävän osaamisen saavuttamiseen lääkehoidon käytäntöjen, vaikutusten ja seurannan osalta. Pitkäaikaisessa perhehoidossa ikäihmisen lääkehoito voidaan toteuttaa yhteistyössä kotihoidon kanssa. Perhehoidon asiakkaan lääkkeenjako voidaan toteuttaa myös apteekin annosjakelun kautta.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa ikäihmisellä tulee olla mukana perhekotiin tultaessa ajantasainen lääkelista ja lääkkeiden tulee olla jaettuina dosetteihin perhehoitojakson ajaksi.

Pistoshoidoa vaativa lääkehoito toteutetaan joko koulutuksen saaneen ja osaamisen tason varmistaneen perhehoitajan toimesta tai kotihoidon toimesta.

4.3 Asiakkaan kuolema perhekodissa

Perhehoitajalla tulee olla tieto perhehoidossa olevan asiakkaan hoitotahdosta tai mahdollisista hoidon rajauksista, jonka mukaisesti perhehoitaja toimii tarpeen tullen.

Jos asiakas kuolee perhehoidossa, perhehoitaja soittaa hätänumeroon 112 ja ilmoittaa kuolemantapauksesta hätäkeskukseen. Hätäkeskuspäivystäjä antaa perhehoitajalle jatko-ohjeet ja tarvittavat viranomaiset pyydetään paikalle toteamaan asiakkaan kuolema. Tämän jälkeen vainaja siirretään lähimpään terveyskeskukseen, jossa lääkäri vahvistaa kuoleman. Mikäli perhehoidon asiakkaalle on laadittu saattohoitopäätös, kuoleman kohdatessa toimitaan aina saattohoitopäätöksen mukaisesti.

Perhehoitajan tulee ilmoittaa ikäihmisen kuolemasta viiveettä omalle ja kunnan perhehoidon yhdyshenkilölle.

5 HOITOPALKKIO JA KULUKORVAUS

5.1 Hoitopalkkio

Toimeksiantosopimuksessa määritellään perhehoitajalle maksettava hoitopalkkio.

Perhehoidon palkkiot, liite 5.

Kuitenkin hoitopalkkiota maksetaan kalenterikuukaudessa jokaista perhehoidossa olevaa henkilöä kohti vähintään perhehoitolaissa säädetty vähimmäishoitopalkkio.

Toimeksiantosopimuksessa sovittu hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

Tarkistus tehdään myös sellaisissa hoitopalkkioissa, jotka on sovittu hoitopalkkion vähimmäismäärää suuremmiksi ja jotka perustuvat ennen tarkistusajankohtaa voimassa olleeseen toimeksiantosopimukseen.

Pitkäaikaisesta perhehoidosta maksettava hoitopalkkio perustuu lähtökohtaisesti asiakkaalle myönnetyn Kelan eläkettä saavan hoitotuen määrään. Hoitopalkkio on kaksiportainen. Mikäli asiakkaalla ei ole maksussa Kelan hoitotukea tai olemassa oleva Kelan hoitotuen määrä ei vastaa asiakkaan senhetkistä hoidon- ja palveluntarvetta, kunnan vanhusten perhehoidosta vastaava yhdyshenkilö voi arvioida palkkionmäärän joko alempaan tai ylempään palkkioluokkaan kuuluvaksi asiakkaan hoidon- ja palvelutarpeenmukaisesti.

Sovitussa saattohoitotilanteessa, erityisessä kuntoutuksen tarpeessa tai muussa vaativassa **erityistilanteessa** hoivasta ja huolenpidosta maksettavaa hoitopalkkiota voidaan korottaa tapauskohtaisesti maksimissaan 30%.

Jos puoliset ovat yhdessä perhehoitajina, palkkio voidaan maksaa molemmille jaettuna. (Perhehoitolaki 16 §.)

5.2 Kulukorvaus

Perhehoidon kulukorvauksen määrittelyperusteena ovat todelliset perhehoidosta aiheutuvat kustannukset. Kulukorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa, jonka voi ilmoittaa verottajalle verovähennyskelpoisena tulonhankkimiskuluna.

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa kulukorvaukseen sisältyvät:

- ravintomenot
- tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset (kuten käsikauppalääkkeet ja laastarit), joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata, pesuaineet ja hygieniat. Tavanomaisiin terveydenhoitokustannuksiin ei lasketa ambulanssi- ja Kela-kyytien omavastuuosuuksia.
- asumisesta aiheutuvat menot kuten jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi, kodin kiinteistön kunnossapito, kodin puhtaanapito ja kodin sekä irtaimiston kuluminen
- vaatehuollosta aiheutuvat kustannukset
- omalla autolla ajettut tavanomaiset ikäihmisen asioihin tai mukana olemiseen liittyvät matkakulut ikäihmisen/perhehoidon/perhekodin asioiden hoitamisesta aiheutuvat puhelinkulut
- kiinteistön, kodin irtaimiston sekä henkilö- tai vahinkovakuutukset
- kohtuulliset virkistystoiminnan kulut, kuitenkin niin, että pääsääntöisesti ikäihmisen virkistystoiminnan kulut perhehoidossa oleva asiakas maksaa omista varoistaan.
- Muut tarvittavat hoitotarvikkeet annetaan hoitotarvikejakeluohjeen mukaisesti.

Perhehoitajille maksettavia kulukorvauksia tulee tarkistaa kalenteri-vuosittain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lo-kakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

Perhehoitolaki määrittelee kulukorvauksen vuosittaisen vähimmäis-määrän. Kulukorvausta maksetaan vain silloin, kun perhehoito ta-pahtuu hoitajan kotona. (Perhehoitolaki 17 § 19 §.)

6 PERHEHOIDON TOTEUTUS

6.1 Pitkäaikainen perhehoito

Pitkäaikainen perhehoito on kestoaltaan ≥ 14 vrk/ kk.

Perhehoidon palkkiot, liite 5

6.2 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen perhehoito on kestoaltaan yli 10 tuntia/ vrk ja enintään 13 vrk/ kk. *)

Perhehoidon palkkiot, liite 5

Mikäli perhehoito jatkuu saman asiakkaan kohdalla poikkeuksellisesti esim. omaishoitajan sairastuessa yli 13 vrk, maksetaan 13 vrk:n yli menevien hoitopäivien osalta pitkäaikaisen perhehoidon kuukausi-palkkio kulukorvauksineen.

Esimerkiksi jos asiakas on perhehoidossa 16 vrk, lasketaan asiak-kaan kohdalla pitkäaikaisen perhehoidon palkkiomallin mukainen kuukausipalkkio ja kulukorvaus. Nämä jaetaan kuukausikertoimella 30,4 ja kerrotaan lyhytaikaisesta hoidosta ylimenevillä hoitopäivillä eli $\times 3$. Jos asiakalla ei ole Kelan hoitotukea, hänestä maksettava hoi-topalkkio olisi 963,98 / kk. Näin ollen hoitopalkkio kulukorvauksineen lyhytaikaishoidon ylimenevältä osalta tulisi olemaan 157,30€.

Viranhaltijan tulee huomioida, että asiakkaan tulo- ja lähtöpäivä ovat valmisteluineen perhehoitajalle kokonainen työpäivä. Tulo- ja lähtö-päivistä maksetaan yhteensä yhden lyhytaikaisen vuorokauden palkkio ilman kulukorvausta.

Esimerkkitapaus:

Asiakas saapuu pe klo 13, mitä ennen perhehoitaja on valmistanut kotia hoidettavan tuloon järjestäen tiloja, suunnitellen päiväohjelmia, tehden ruokahankinnat, valmistaen ruuat jne. Asiakkaan lähdettyä su klo 17 perhehoitajan työt jatkuvat mm. siivouksen, liinavaatteiden pesun ym. kodin huollon muodossa. Näin ollen tulo- ja lähtöpäi-västä maksetaan yhteensä yksi lyhytaikaisen perhehoidon palkkio.

6.3 Osavuorokautinen perhehoito

Osavuorokautinen perhehoito on kestoaltaan ≤ 10 h/vrk

Perhehoidon palkkiot, liite 5

6.4 Palkkio ja kulukorvaus perhehoidon keskeytyessä tai päättyessä

6.4.1 Perhehoitajan sairastuminen

Pitkäaikaisessa perhehoidossa hoitajan ollessa sairauden vuoksi tilapäisesti kykenemätön hoitamaan tehtävänsä ja kunta järjestää hoitoon sijoitetulle korvaavan hoidon, maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus sairastumispäivän jälkeiseltä yhdeksältä arkipäivältä. Perhehoitaja on oikeutettu saamaan sairauspäivärahaa omavtuoajan (sairastumispäivä + 9 arkipäivää) jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairausvakuutusväivärahan suuruisena (Sairausvakuutuslaki 2001/1224). Edellytyksenä sairautajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua. Kulukorvauksesta vähennetään 50 %, jos perhehoidossa oleva henkilö siirretään muualle hoitoon.

Mikäli hoito jatkuu perhehoidossa perhehoitajan vastuulla sairausloman ajan, on perhehoitaja oikeutettu saamaan sekä sairauspäivärahan, kulukorvauksen ja hoitopalkkion. Kela päättää kuitenkin sairauspäivärahan maksamisesta.

Mikäli perhehoito päättyy ilman irtisanomisaikaa eli esim. asiakkaan perhehoidon koeajalla tai se perustuu toimeksiantosopimuksen purkamiseen, palkkiot ja kulukorvaukset päättyvät ikäihmisen siirtyessä pois perhehoidosta.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa hoitajan ollessa sairauden vuoksi tilapäisesti kykenemätön hoitamaan tehtävänsä ja kunta järjestää perhehoidon asiakkaalle korvaavan hoidon, maksetaan perhehoitajalle perhehoidossa olevien asiakkaiden määrästä riippumatta 1 vuorokauden hoitopalkkio sekä kulukorvaus riippuen korvaavaan hoitoon lähtevän asiakkaan perhehoitoon suunnitellun hoitojakson pituudesta, enintään kuitenkin 3 vrk:n ajalta.

6.4.2 Perhehoitajasta riippumaton syy

Jos pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan henkilön perhehoito keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä (esim. hoidettavan sairaalahoito, vierailu omaisten luona), maksetaan perhehoitajalle sekä hoitopalkkio että 50 % kulukorvausta yhtäjaksoisesti 30 vrk keskeytyksen jälkeen ja enintään 60 vrk/vuosi, ellei tilalle sijoiteta asiakasta. Tällöin perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä hoidettavaan ja olevan yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Perhehoidon asiakkaan tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi. Pitkäaikaisessa perhehoidossa perhehoidettavan kuolemantapauksessa perhehoitajalle maksetaan täysi palkkio 14 vrk kuolinpäivästä ja kulukorvaus 7 vrk eteenpäin kuolinpäivästä, riippumatta siitä, sijoitetaanko

tuona aikana perhehoitoon uutta asiakasta.

Lyhytaikaisessa ja osavuorokautisessa perhehoidossa:

- 1) jos perhehoitaja saa tiedon sovitun hoitopäivän tai -jakson peruuntumisesta ≥ 3 vuorokautta ennen hoidon alkamista, perhehoitajalle ei makseta hoitopalkkiota eikä kulukorvausta.
- 2) jos perhehoitaja saa tiedon sovitun hoitopäivän tai -jakson peruuntumisesta < 3 vuorokautta ennen hoidon alkamista, perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus suunnitellun hoitojakson mukaisesti, kuitenkin enintään 3 vuorokaudelta.
- 3) lyhytkestoisen perhehoidon keskeytyessä perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus suunnitellun hoitojakson mukaisesti, kuitenkin enintään 3 vuorokaudelta.

6.4.3 Perhehoitajan osallistuminen tukitoimiin

Perhehoitajan osallistuminen perhehoidon yhteyshenkilön kanssa sovittuihin tilaisuuksiin, kuten työnohjaukseen, koulutukseen tai vertaisryhmätoimintaan, ei vaikuta hänelle maksettavan hoitopalkkion ja kulukorvauksen määrään vähentävästi. Perhehoitaja ja perhehoidon yhdyshenkilö sopivat perhehoidossa olevien henkilöiden hoidon järjestämisestä ko. ajalle. Mikäli tukitoimiin osallistumispäivinä perhehoidossa on lyhytaikaishoidon asiakkaita, perhehoitaja ja kunnan perhehoidon yhdyshenkilö sopivat perhehoidossa olevien henkilöiden hoidon järjestämisestä ko. ajalle. Perhehoitajalle maksetaan tällöin voimassaolevien toimeksiantosopimusten mukainen perhehoidon palkkio. Perhehoitajan riittävä emotionaalinen ja ammatillinen tukeminen varmistavat perhehoidon laatua ja pysyvyyttä. "Tuettu perhehoitaja on valvottu perhehoitaja".

6.5 Perhehoidosta aiheutuvat matkakulut

Vanhuksen yksilöllisistä tarpeista johtuvista erikseen sovittavista matkakuluista (esim. säännöllinen kuntoutus tai vanhuksen virkistysmatka) ja perhehoitajan tukimuotoihin (esim. täydennyskoulutus, työnohjaus, vertaistukitoiminta jne.) osallistumisesta aiheutuvista matkoista maksetaan perhehoitajalle kilometrikorvausta Verohallinnon päätöksen mukaisesti.

7 KÄYNNISTÄMISKORVAUS

Perhehoitajille maksettavia käynnistämiskorvauksia tulee perhehoitolain 18 § (1.4.2015/263) mukaan tarkistaa kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti. Perhehoitolaki määrittelee käynnistämiskorvauksen enimmäismäärän.

Perhehoidon palkkiot, liite 5

Lain mukaan perhehoitajalle voidaan maksaa perhehoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvausta. Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus kattaa perhekodin käynnistämisen kannalta välttämättömät uuden perhehoidossa olevan henkilön henkilökohtaiset ja yhteiseen talouteen liittyvät hankinnat. Korvattavia kohteita voivat olla mm. asuntoon kohdistuvat välttämättömät pienet korjaus- ja muutostyöt, kalusteet, vuodevaatteet, harrastusvälineet. Käynnistämiskorvausta voidaan käyttää myös perhehoitajien ennakkovalmennuksen osallistumismaksujen korvaamiseen.

Käynnistämiskorvauksella korvattavista hankinnoista sovitaan aina etukäteen kunnan perhehoidon yhteyshenkilön kanssa. Laissa säädetty enimmäismäärä koskee pitkäaikaista perhehoitoa. **Lyhytaikaisessa perhehoidossa enimmäismäärä voidaan soveltaa koskemaan neljää hoidettavaa henkilöä.** Käynnistämiskorvausta voidaan käyttää kahden vuoden kuluessa perhesijoituksen tapahduttua. Käynnistämiskorvausta voidaan myöntää silloin, kun korvausta ei voi saada muun lainsäädännön nojalla esim. vammaisen tarvitsemat asunnon muutostyöt tai apuvälineet, jotka tulee ensisijaisesti hankkia vammaispalveluna tai lääkinnällisenä kuntoutuksena.

Käynnistämiskorvauksella maksetuista hankinnoista täytetään erillinen lomake, joka laskee myös hankintojen poistoaajan. Jos perhehoitaja lopettaa toimintansa lyhyehkön ajan kuluessa voidaan osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin. Käynnistämiskorvauksen **kuoleentumisaika on neljä vuotta.** Mikäli perhehoito lakkaa lyhyemmän ajan kuluessa, voidaan kohtuus ja tilanne huomioiden sopia kuoleutumattoman osan takaisinmaksusta tai esimerkiksi hankintojen luovuttamisesta kunnalle.

Käynnistämiskorvauslomake, liite 6.

8 PERHEHOITAJAN VAPAAPÄIVÄT

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Palkkion maksamisesta perhehoitajan vapaan ajalta sovitaan toimeksiantosopimuksessa.

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tulee huolehtia, ja tarvittaessa avustaa, perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

Kunta voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poisolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 1 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan perhehoidon asiakkaan edun mukaiseksi.

Vanhusten pitkäaikaisessa perhehoidossa vapaata kertyy 3 vrk/kk. Esimerkiksi jos perhehoitaja aloittaa vapaan keskiviikkona klo 12, ensimmäinen vapaapäivä päättyy torstaina klo 12. Vapaata kertyy myös perhehoitajan sairausloman ajalta. Perusteena perhehoitajan vapaa-päiville on vanhusten perhehoidon ympärivuorokautinen sitovuus seitsemänä päivänä viikossa.

Lyhytaikaisessa perhehoidossa vapaata kertyy 2 vrk /kk, mikäli hän on toiminut ko. kuukautena perhehoitajana vähintään 14 vrk. Eli jos perhehoitaja työskentelee ≥ 14 vrk per kalenterikuukausi, hänelle maksetaan kaksi palkallista vapaapäivää (= 2vrk:n palkkio). Maksu tapahtuu ko. kuukauden hoitopalkkion maksun yhteydessä.

Osavuorokautisessa perhehoidossa vapaata kertyy 2 vrk/kk, mikäli sama asiakas on osavuorokautisessa perhehoidossa vähintään 14 osavuorokautista päivää / kalenterikuukausi. Vapaa korvataan rahana hoitopalkkion maksun yhteydessä (=kaksi osavuorokautisen perhehoidon palkkiota).

Perhehoitajan oikeus vapaaseen lasketaan kalenterivuositain; vapaakausi alkaa 1.1. ja päättyy 31.12. Perhehoitaja voi kerryttää vapaita, mutta ansaitut vapaapäivät on pidettävä seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Kunnan yhteyshenkilö huolehtii siitä, että perhehoitajan vapaat toteutuvat. (Perhehoitolaki § 13.)

9 PERHEHOITAJAN SIJAINEN

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan 15§:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20§:ää.

Perhehoitajan vapaan ajaksi suositellaan ensisijaisesti **sijaisen järjestämistä perhekotiin**. Sijaisena voi toimia valmennettu kiertävä perhehoitaja omasta kunnasta, perhehoitaja maakunnallisesta sijaisrekisteristä tai kunnan hyväksymä luotettava henkilö perhehoitajan lähiverkostosta. Sijaishoitaja/t nimetään perhehoitajan toimeksiantosopimuksessa. Ellei sijaishoito jostain syystä järjesty perhehoitajan kodissa, sijaishoito pyritään järjestämään toisessa perhekodissa tai muussa pienessä kodinomaisessa hoitopaikassa.

Kunta/kuntayhtymä vastaa perhehoitajan sijaisjärjestelystä ja tekee sijaishoitajan kanssa **toimeksiantosopimuksen perhehoitajan sijaisuudesta**, jossa sovitaan

- hoidettavat (ei sopimusta jokaisesta hoidettavasta erikseen)
- sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta
- tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
- toimeksiantosopimuksen voimassaolosta sekä tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaisen toimeksiantosopimuslomake, liite 7

Kunta voi vaihtoehtoisesti noudattaa toimintatapaa, jossa perhehoitaja järjestää itse sijaisen vapaansa ajaksi, mistä on erikseen sovittava kunnan kanssa.

Kunnan yhdyshenkilö seuraa, että perhehoitajan vapaat toteutuvat riippumatta, miten sijaisjärjestely toteutetaan. (Perhehoitolaki § 14)

Mikäli sijainen toimii perhehoitajana perhehoitajan kodissa, maksetaan kulukorvaus vakitukselle perhehoitajalle. Sijaistettava perhehoitaja saa vapaiden ajan täyttä kulukorvausta. Mikäli perhehoito tapahtuu sijaisen kotona, kulukorvaus maksetaan sijaishoitajalle(?). Huom. tässä tilanteessa sijaistettavalle perhehoitajalle maksetaan vain 50 % kulukorvauksesta vapaan ajalta.

Perhehoidon palkkiot, liite 5

10 PERHEHOITAJAN MUU TUKI

Perhehoidon järjestämisestä vastaava **kunta vastaa perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta.**

Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää. Kunta järjestää toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi. (Perhehoitolaki 15 §, 15 a § 263/2015)

10.1 Täydennyskoulutus

Perhehoitajalle järjestetään mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen vähintään kerran vuodessa. Täydennyskoulutus on kestoltaan vähintään kaksi päivää. Kunta/kuntayhtymä voi toimia täydennyskoulutuksen järjestäjänä tai koulutus voidaan järjestää yhteistyössä esimerkiksi Perhehoitoliiton tai alueen oppilaitoksen kanssa.

10.2 Kunnan yhteyshenkilön/muun ammattilaisen tuki

Perhehoitaja saa työhönsä tukea kunnan nimetyltä vanhusten perhehoidon yhteyshenkilöltä ja tai muulta kunnan työntekijältä, kuten esimerkiksi kotisairaanhoidajalta (hoidettavan terveydentilaan liittyvät asiat).

10.3 Työnohjaus

Perhehoitajan ja hänen perheensä jaksamista tuetaan yksilö-, perhe- tai ryhmätyönohjauksella tarpeen mukaan, esimerkiksi sijoittavan kunnan myöntämällä 1-3 työnohjauskertaa vuodessa.

10.4 Mentorointi ja vertaistuki

Perhehoitajan on mahdollista saada mentorointia kokeneen, mentori-koulutuksen käyneen perhehoitajan antamaa asiantuntija-apua nuorem-
malle, tehtävänsä alkuvaiheessa olevalle perhehoitajalle, akto-
rille. Mentorointi voidaan sopia tukemaan myös erilaisissa kriisitilan-
teissa.

10.5 Asiointivapaa

Yksin pitkäaikaista perhehoitoa toteuttavalle perhehoitajalle voidaan
myöntää tarvittaessa asiointivapaata 2-4h viikossa. Asiointivapaa on
ennalta sovittava sijoittavan kunnan viranhaltijan kanssa.

11 PERHEHOIDON VALVONTA

*"Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus
perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoit-
uksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjes-
teään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittaja-
kunnan että sijaintikunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi
tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä
toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat sil-
loin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluontei-
seen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos
tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukais-
ten palvelujen turvaamiseksi.*

*Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on pääs-
tettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä
pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen ai-
kana.*

*Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimatto-
maksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla
saamaan aikaan korjaus asiassa. Jos korjausta ole asetetussa
määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että
hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukai-
sella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan
vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.*

*Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä ha-
vaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perheko-
tien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä
yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään."*
(Perhehoitolaki 22 §.)

Perhehoidon onnistumisen ja laadun kannalta vastuutyöntekijän yh-
teydenpito, toimiva yhteistyö sekä oikea-aikainen ja oikeanlainen tuki
ovat ratkaisevan tärkeitä. Yhteistyön ja tuen toimiessa myös perhe-
hoidon arviointi ja valvonta voivat toteutua tarkoitetulla tavalla. Perhe-
hoidon valvonnan painopisteenä on perhehoidon riittävän tuen järjes-

täminen, jotta puutteiden tai epäkohtien ilmaantuminen pystytään ehkäisemään ennalta tai niihin voidaan puuttua varhaisessa vaiheessa. (STM 2017:25 Perhehoitolain toimeenpanon tuki.)

Perhehoidon järjestäjänä toimiva kunta/kuntayhtymä vastaa perhehoidon toteutumisen seurannasta ja valvoo sen laatua osana oma-valvontaa. Toimeksiantosuhteinen perhehoito rinnastetaan julkisen sektorin itsensä tuottamiin palveluihin, joten perhehoitoon ei sovelleta lakia yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

Toimeksiantosuhteisen perhehoidon ennakkoivaa valvontaa ovat perhehoitajalle annettu ohjaus ja tuki sekä perhehoidon seuraaminen ja perhehoidolle asetettujen tavoitteiden arviointi yhteistyössä perhehoitajan kanssa. Perhehoitajalle annetaan valvontakäyntiin liittyvät asiakirjat etukäteen täytettäväksi, jotka käydään valvontakäynnillä yhdessä keskustellen läpi.

Perhehoidon valvontalomake, liite 8

12 TIETOJENSAANTIOIKEUS JA TIETOJEN SÄILYTYS

Perhehoitajalla on oikeus saada sellaiset hoidettavaa koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä hoivan ja huolenpidon toteuttamiseksi (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 17 §). Perhehoidossa olevaa henkilöä koskevat asiakirjat ja muut kirjalliset tiedot säilytetään asianmukaisesti lukitussa paikassa. Salassa pidettävät asiakirjat palautetaan perhehoidon päättyessä kuntaan/ kuntayhtymään.

13 SALASSAPITO- JA VAITIOLOVELVOLLISUUS

Perhehoitajalla on elinikäinen vaitiolovelvollisuus (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 15 §) eli perhehoitaja ei saa ilmaista ikäihmistä koskevia salassa pidettäviä tietoja sivullisille myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin häntä itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi eikä toisen vahingoksi. Salassa pidettävistä tiedoista voi antaa tietoa sivullisille henkilön omalla ja/tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Laillisella edustajalla on laillinen oikeus saada tiedot.

Salassa pidettäviä tietoja ovat mm. tiedot varallisuudesta tai taloudellista asemasta, tiedot terveydentilasta, vammaisuudesta tai sosiaali- ja terveydenhuollon tai kuntoutuksen palveluista, tiedot seksuaalisesta käyttäytymisestä tai suuntautumisesta, tiedot poliittisesta vakaumuksesta tai elintavoista, tiedot osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksiin, tiedot perhe-elämästä tai muista niihin verrattavista henkilökohtaisista oloista tai muut henkilön yksityiselämään liittyvät arkaluonteiset asiat.

14 VANHUSTEN PERHEHOITOA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/912 Hallintolainkäyttölaki 1996/586
Hallintolaki 2003/434
Henkilötietolaki (523/1999)
Holhoustoimilaki 1999/442
Julkisten alojen eläkelaki 2016/81
Kotikuntalaki (201/1994)
Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012)
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2000/812
Laki (734/1992) ja asetus (912/1992) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
Laki työttömyysturvan muuttamisesta 1138/2017
Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 2011/922
Mielenterveyslaki 1990/1116
Perhehoitolaki 2015/263
Sairasvakuutuslaki (1224/2004)
Sosiaalihuoltolaki 2014/ 1301
Työsopimuslaki 2001/55
Työtapaturma- ja ammattitautilaki 2015/459

1 Sopijapuolet	Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta				
	Kunnan edustajan nimi ja yhteystiedot				
	Puhelinnumero				
	Perhehoitajan sukunimi ja etunimet	Henkilötunnus			
	Perhehoitajan, puolison sukunimi ja etunimet	Henkilötunnus			
	Osoite				
	Puhelinnumero	Puhelinnumero			
	Sähköpostiosoite	Sähköpostiosoite			
2 Perhehoidossa oleva henkilö	Sukunimi ja etunimet	Henkilötunnus			
	Kotikunta				
	Kunnan on nimettävä iäkkäälle henkilölle vastuutyöntekijä, jos hän tarvitsee apua palvelujen toteuttamiseen ja yhteensovittamiseen liittyvissä asioissa. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 17 §) Vastuutyöntekijä, nimi ja yhteystiedot: Edunvalvoja tai muu asioista vastaava henkilö, nimi ja yhteystiedot: Perhehoitaja on saanut perhehoidon toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §, 3 momentti, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 17 §)				
	☐ Sopimus on voimassa toistaiseksi. Perhehoidon alkamispäivämäärä: Koeaika on 1 kk , minkä aikana sopimus voidaan purkaa välittömästi päättyväksi Sopimus on voimassa toistaiseksi palvelupäätöksen mukaisesti tai määräajan: ☐ Toistaiseksi voimassa: ☐ Määräajan voimassa:				
4 Hoitopalkkio ja kulukorvaus Perhehoitolaki 16 § 17 §	Hoitopalkkion saaja/saajat, nimi		Pankkiyhteys		
	Perhehoidon muoto		Hoitopalkkio		
			Kulukorvaus		
	☐ Pitkäaikainen perhehoito (≥14 vrk)		944,62 €/kk		
	☐ Lyhytaikainen perhehoito (>10h, ≤13 vrk)		62,98 €/vrk		
	☐ Osavuorokautinen perhehoito (≤10h/vrk)		47,23 €/kerta		
	Hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksupäivä:				
	Hoitopalkkion ja kulukorvauksen maksaminen perhehoidon keskeytyessä, sekä erilliskorvaukset ks. toimintaohje. Mikäli perhehoitajalle maksetaan käynnistämiskorvausta perhehoidon aloittamisen kannalta tarpeellisiin hankintoihin, tehdään erillinen selvitys (liite)				
Kilometrikorvauksiin oikeuttavat matkat perhehoitajan oman auton käytöstä sovittava kunnan edustajan kanssa tilannekohtaisesti. Kelan korvausperuste.					

5 Perhehoitajan vapaa Perhehoitolaki 13 §	Perhehoidon muoto ☐ Pitkäaikainen perhehoito (≥14 vrk) ☐ Lyhytaikainen perhehoito (>10h, ≤13 vrk) ☐ Osavuorokautinen perhehoito (≤10h/vrk) Vapaan järjestäminen Lyhytaikainen perhehoito: ☐ Lyhytaikaishoitoa tarjoava perhehoitaja ei ole oikeutettu lakisääteisiin vapaapäiviin ☐ Lyhytaikaishoidossa perhehoitajan toimiessa perhehoitajana 14vrk tai enemmän kalenterikuukautta kohden, hänelle maksetaan 2 ylimääräisen päivän palkkion kuukaudessa. Pitkäaikainen perhehoito: ☐ sijoittajakunta järjestää sijaishoidon ☐ palkkaamalla sijaisen perhekotiin, sijaisen nimi: ☐ järjestämällä sijaishoitopaikan, sijaishoitopaikan nimi: ☐ Perhehoitaja järjestää sijaishoidon, sijoittajakunta maksaa perhehoitajalle 2 kk:n ylimääräisen hoitopalkkion vuodessa ☐ Perhehoitaja järjestää sijaishoidon, sijoittajakunta maksaa 3 ylimääräisen päivän palkkion kuukaudessa. Sijoittajakunnan tulee seurata perhehoitajan lakisääteisten vapaiden toteutumista riippumatta siitä miten sijaishoito on järjestetty ks. toimintaohje	Vapaa-oikeus 3 vrk/kk 2 vrk/kk (kun ≥14 hoitopäivää/kk) 1 vrk/kk (kun ≥14 hoitopäivää/kk)
6 Perhehoitajan tuki Perhehoitolaki 15§ Laki perhehoitolain muuttamisesta 15 a §	Sijoittajakunnan vanhusperhehoidon yhteyshenkilö (mikäli muu kuin kohdassa 1) Nimi: Puhelinnumero: Sähköpostiosoite: Muu yhteys-/tukihenkilö Nimi: Puhelinnumero: Sähköpostiosoite: Täydennyskoulutus, vähint.2 pv/vuosi Vertaistuki ☐ Mentorointi, mentori: ☐ Muu, mikä: Hyvinvointi- ja terveystarkastukset Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi. Perhehoitajan osallistuminen tukitoimiin ei vaikuta hoitopalkkion eikä kulukorvauksen määrään vähentävästi. Kunta tukee perhehoitajan osallistumista tukitoimiin vastaamalla sijaisjärjestelyistä, kuten perhehoitajan vapaan aikana.	
7 Perhehoitajien velvoitteet	Perhehoitajat sitoutuvat antamaan hyvää hoito- ja palvelusuunnitelman (liite) mukaista perhehoitoa. Perhehoitajat sitoutuvat toimimaan yhteistyössä vanhuspalveluista/ sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen ja lähiomaisten kanssa sekä ilmoittamaan perhehoitoon liittyvissä olosuhteissa tapahtuneista muutoksista ja aikomuksestaan ottaa perhehoitoon muita henkilöitä. Perhehoitajat sitoutuvat noudattamaan vaitiolovelvollisuutta ja tietojen hyväksikäyttökieltoa. (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2008, 15 §)	
8 Toimeksianto-sopimuksen irtisanominen Perhehoitolaki 12 §	Irtisanomisaika on perhehoitolain 12 § mukaan 2 kk. Mikäli edellytykset perhehoidon järjestämiselle lakkaavat, sopimus päättyy kuluvan kuukauden lopussa.	

TOIMEKSIANTOSOPIMUS
Vanhusten perhehoito

9 Liitteet	Hoito- ja palvelusuunnitelma (laaditaan viim. 1 kk:n kuluessa perhehoidon alkamisesta) Vanhusten perhehoidon toimintaohje	☐ Käynnistämiskorvauslomake (perhekotiin tehdyt tarpeelliset hankinnat/muutostyöt) Perhehoitoliiton tietopaketti
10 Allekirjoitukset	Tätä toimeksiantosopimusta on tehty kaksi kappaletta, molemmille sopijapuolille omansa Paikka ja päiväys: Perhehoitajan/perhehoitajien, puolison allekirjoitukset Paikka ja päiväys: Perhehoidon järjestämisestä vastaavan allekirjoitus	

PERHEHOITOLAKI (1.4.2015/ 263)

1 § Lain tarkoitus ja tavoite

Tämän lain tarkoituksena on turvata hoidettavalle perheenomainen ja hoidettavan tarpeiden mukainen perhehoito.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisin ihmssuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan.

2 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämiseen perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Jollei toisin säädetä, se mitä tässä laissa säädetään perhehoidosta, koskee myös ammatillista perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa.

3 § Perhehoito

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tai kuntayhtymä tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

4 § Ammatillinen perhehoito

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa.

5 § Perhekodin olosuhteet

Perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmssuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvittävää, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

6 § Perhehoitajan kelpoisuus

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa.

Ennen 10 §:ssä tarkoitettua toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta.

Ammatillisessa perhehoidossa edellytetään 1 momentissa säädetyn lisäksi olevan vähintään kaksi perhehoitajaa, joista ainakin yhdellä perhehoidon hoito- ja kasvatustehtäviin osallistuvista on tehtävään soveltuvaa koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä.

7 § Perhekodissa hoidettavien määrä

Perhekodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

8 § Ammatillisessa perhekodissa hoidettavien määrä

Ammatillisessa perhekodissa saadaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin yhdellä on 6 §:n 1 momentissa ja yhdellä 3 momentissa säädetty kelpoisuus. Samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt lasketaan mukaan enimmäismäärään.

9 § Hoidettavien määrästä poikkeaminen

Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voi perhekodissa tai ammatillisessa perhekodissa olla samanaikaisesti hoidettavana useampi henkilö kuin 7 ja 8 §:ssä säädetään.

Lisäksi erityisestä syystä voidaan 7 ja 8 §:ssä säädettyistä samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismääristä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä.

Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen.

10 § Toimeksiantosopimus

Perhehoitajan ja kunnan tai kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

- 1) perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta;
- 2) perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta;
- 6) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;
- 7) toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta;
- 8) tarvittaessa muista perhekotiä ja perhehoitoa koskevista seikoista;
- 9) yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken.

Toimeksiantosopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta.

Tässä laissa tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työ-sopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään.

11 § Sopimus perhehoidon järjestämisestä

Kunnan tai kuntayhtymän ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:

- 1) perhehoidosta maksettavasta korvauksesta;
- 2) perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;
- 6) sopimuksen irtisanomisesta;
- 7) tarvittaessa muista perhehoitoa koskevista seikoista.

Perhehoidosta tehtyä sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta.

12 § Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

Jos valvonnan yhteydessä perhekotiä tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

13 § Oikeus vapaaseen

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, kunnan tai kuntayhtymän tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on yksi arkipäivä kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

14 § Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta;
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta;
- 4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

TOIMEKSIANTOSOPIMUS Vanhusten perhehoito

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20 §:ää.

15 § Koulutus ja tuki

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä vastaa toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi alkovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimitettävä josta hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää.

16 § Hoitopalkkio

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota (*hoitopalkkio*). Hoitopalkkiota maksetaan perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa vähintään 686,25 euroa. Hoitopalkkion määrän tulee vastata henkilön hoidettavuutta ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne.

Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitajan omasta alle 18-vuotiaasta lapsesta. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös 1 momentissa säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Kun lapsen hoito ja huolenpito on järjestetty kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta lähelsverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luona, tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa tämän lain mukainen hoitopalkkio, 17 §:n mukainen kulukorvaus ja 18 §:n mukainen käynnistämiskorvaus.

Edellä 1 momentissa mainittu ja toimeksiantosopimuksessa sovittu hoitopalkkion määrä on tarkistettava kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

17 § Kustannusten korvaaminen

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista perhehoitajalle maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus (*kulukorvaus*), kuitenkin vähintään 410,66 euroa perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa, jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu. Kulukorvaus voidaan erityisestä syystä maksaa myös säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Lisäksi kulukorvaus sisältää lastensuojelulain (417/2007) nojalla perhehoitoon sijoitetulle lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä mainitun lain nojalla annettavat käyttövarat.

Kulukorvauksen lisäksi perhehoitajalle maksetaan korvaus sellaisista perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvista terapian ja terveydenhuollon sekä alle 21-vuotiaan lapsen tai nuoren opinnoista aiheutuvista erityisistä kustannuksista, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitettujen kustannusten lisäksi voidaan korvata perhehoidossa olevan lomanvietosta johtuvat ja erityisten harrastusten tai harrastusvälineiden aiheuttamat ja muut jatkuva- luontoiset tai kertakaikkiset erityiset kustannukset.

18 § Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle maksetaan hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvaus (*käynnistämiskorvaus*), jonka suuruus on perhehoidossa olevaa henkilöä kohti enintään 2 916,43 euroa.

19 § Indeksisidonnaisuus

Tämän lain 17 ja 18 §:ssä mainitut määrät sekä toimeksiantosopimuksessa sovitut kulukorvausten määrät on tarkistettava kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin (lokakuu 1951=100) edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

20 § Sosiaaliturva

Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelain (549/2003). Perhehoitajan tapaturmavakuutuksesta säädetään tapaturmavakuutuslaissa (608/1948).

21 § Ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle siihen kuntaan, joka on sijoittanut hoidettavan sekä kuntaan, jossa perhekoti sijaitsee.

22 § Valvonta

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan tässä laissa tarkoitettun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa alnoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä aslakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatustodetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan alkan korjaus aslaassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksitysten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään.

23 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

Sen estämättä, mitä 7 §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen perustuva perhehoito voi jatkua lain voimaan tultua niin pitkään kuin hoidettavan hoidon tarve sitä edellyttää.

Tällä lailla kumotaan perhehoitajalaki (312/1992) sekä sosiaalihuoltolain (710/1982) 25, 26 ja 26 a §, sellaisina kuin ne ovat, 25 ja 26 a § laissa 311/1992 sekä 26 § laissa 311/1992, 604/1996 ja 923/2011.

Kunnan tai kuntayhtymän on mulla kuin 2 momentissa tarkoitettulla osin ryhdyttävä toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa tehdyn perhehoitoa koskevan sopimuksen tarkistamiseksi siten, että se vastaa tämän lain säännöksiä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulopälvästä.

Laki perhehoitolain muuttamisesta (510/2016)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan perhehoitolain (263/2015) 13 §:n 1 momentti sekä 16 §:n 1 ja 3 momentti sekä lisätään 7 §:ään uusi 2 momentti, 10 §:n 1 momenttiin uusi 6 a kohta, lakiin uusi 15 a § ja 23 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

7 §

Perhekodissa hoidettavien määrä

Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on 6 §:n 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus.

10 §

Toimeksiantosopimus

Perhehoitajan ja kunnan tai kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

6 a) hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä;

13 §

Oikeus vapaaseen

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, kunnan tai kuntayhtymän tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

15 a §

Hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.

16 §

Hoitopalkkio

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota (*hoitopalkkio*). Hoitopalkkiota maksetaan perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa vähintään 775,00 euroa. Hoitopalkkion määrän tulee vastata henkilön hoidettavuutta ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne.

Kun lapsen hoito ja huolenpito on järjestetty kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta läheisverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luona, tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa tämän lain mukainen hoitopalkkio, 17 §:n mukainen kulukorvaus ja 18 §:n mukainen käynnistämiskorvaus. Lasta hoitavalle henkilölle on tarvittaessa järjestettävä myös 10 §:ssä tarkoitettuja palveluja ja tukitoimia.

23 §

Voimaantulo

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuun perhehoitajalakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

Kunnan tai kuntayhtymän on ryhdyttävä toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa tehdyn toimeksiantosopimuksen tarkistamiseksi siten, että se vastaa tämän lain säännöksiä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Sen estämättä, mitä 7 §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen perustuva perhehoito voi jatkua lain voimaan tultua niin pitkään kuin hoidettavan hoidon tarve sitä edellyttää.

HE86/2016

StVM10/2016

EV 97/2016

Helsingissä 29 päivänä kesäkuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Perhe- ja peruspalveluministeri

Juha Rehula

Perhehoidossa olevan henkilön nimi, syntymäaika ja yhteystiedot:	Edunvalvoja tai lähiomainen, nimi ja yhteystiedot:
Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta (sijoittajakunta) ja yhteyshenkilön nimi:	Perhehoitajan nimi ja yhteystiedot:
☐ Lyhytaikainen perhehoito, alkamispvm:	☐ Pitkäaikainen perhehoito, alkamispvm:

FYYSINEN TOIMINTAKYKY

Liikkuminen	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Syöminen / ruokavalio	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Ruokailu	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Suun / hampaidenhoito	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Peseytyminen	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
WC -käynti	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Pukeutuminen	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Vaatehuolto	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Siivous	☐ Itsenäisesti	☐ Osittain avustettuna	☐ Täysin avustettuna
Suolen toiminta			
Virtsaaminen			
Näkö			
Kuulo			
Apuvälineet			
Hoitotarvikkeet, hankinta, jakelu			
Sairauksiin liittyvät toimenpiteet:			

Kotisairaanhoidajanyhteystiedot:

Hoitava lääkäri

Lääkeallergiat

Lääkkeiden hankinta, jakelu

Muuta huomioitavaa, esim. muut perhehoitoa tukevat palvelut:

PSYKKINEN TOIMINTAKYKY

Uni

Puhe

Muisti

Kivut

Muuta käytöksessä huomioitavaa

SOSIAALINEN TOIMINTAKYKY

Ihmissuhteet

Asiointi, kauppa, pankki yms.

Harrastukset, järjestöt, yhteiskunnallinen toiminta yms.

Muuta huomioitavaa

TEHDYT SELVITYKSET / MUUT

OSALLISTUMINEN

Päivittäinen liikkuminen kotiympäristössä (sisällä / ulkona) / kuntoutumisen tukeminen

Ulkoilu / Kerhot / Kodin ulkopuoliset menot / Kuljetuspalvelut

Kuntoilun apuvälineet

Aikaisemmat liikuntaharrastukset

PERHEHOIDON TAVOITTEET

Tavoitteet, keinot, kuka/ketkä vastaa, toimintasuunnitelma ja arviointi

ALLEKIRJOITUKSET

Suostun siihen, että tietojani saa luovuttaa muille sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisille hoitoani ja palvelujani koskevissa asioissa.

☐ kyllä suostun

☐ en suostu

Paikka ja aika

Perhehoidossa olevan henkilön allekirjoitus

Paikka ja aika

Edunvalvojan tai lähiomaisen allekirjoitus

Muiden hoito- ja palvelusuunnitelman laadinnassa mukana olleiden allekirjoitukset ja nimenselvennykset:

IKÄIHMISTEN PERHEHOITAJAKSI HAKEVAN PERUSTIEDOT

Olen kiinnostunut

☐ Jatkuva perhehoito

☐ Lyhytaikainen perhehoito

☐ Perhehoitajan sijaistaminen

1 Perhehoitajaksi hakeva(t)	Nimi		Henkilötunnus
	Ammatti		Työpaikka, työpaikan puhelinnumero
	Koulutus ja työkokemus		
	Nimi		Henkilötunnus
	Ammatti		Työpaikka, työpaikan puhelinnumero
	Koulutus ja työkokemus		
2 Lapset	Kotiosoite		Puhelinnumero
	Asuinkunta		
3 Muut perheessä asuvat henkilöt	Lasten nimet		Syntymäaika
	Vakituisesti kotona asuvien lasten lukumäärä _____		
	Nimi		Syntymäaika Mahdollinen sukulaissuhde
Lisätietoja			

4 Asuminen	☐ Omistusasunto ☐ Päävuokralainen ☐ Alivuokralainen ☐ Virka- tai työsuhdeasunto ☐ Kerrostalo ☐ Omakotitalo/rivitalo ☐ Muu, mikä		
	Huoneiston pinta-ala _____m2	Huoneluku ilman keittiötä _____ ☐ Keittiö ☐ Keittokomero	
	Ikäihmiselle varattu huonetila: _____m2	Asunnon varustetaso _____ Rakennusvuosi _____ Peruskorjattu vuonna _____ ☐ Viemäri ☐ Vesijohto ☐ WC ☐ Lämmin vesi ☐ Peseytymistilat ☐ Suihku- tai kylpyhuone ☐ Keskus- tai sähkölämmitys ☐ Huoneistokohtainen sauna ☐ Vammaisvarustelu	
	Lisätietoja		
5 Perheen ter- veydentila ja työkyky	Perheenjäsenten jatkuvaa hoitoa vaativat ja vakavat sairaudet		
6 Päihteiden käyttö Tupakointi	Nimi _____	En käytä ☐	Käytän _____annosta/viikko
	Nimi _____	En käytä ☐	Käytän, _____annosta/viikko
	Nimi _____	En tupakoi ☐	Tupakoin, missä? _____
	Nimi _____	En tupakoi ☐	Tupakoin, missä? _____

7 Muita tietoja perheestä	Vapaamuotoinen kuvaus perheestä (mm. perheen ihmissuhteet, taloustilanne, harrastukset, suhtautuminen ikäihmisiin, kotieläimet ym.)
--	---

8 Perhehoito	1. Mistä ajatus ikäihmisten perhehoitajaksi ryhtymisestä on syntynyt? 2. Kuinka pitkän aikaa ajattelet mahdollisesti toimivasi tehtävässä? 3. Mitkä ovat mielestäsi ikäihmisiä hoitavan perhehoitajan tärkeimmät tehtävät?
-------------------------------	--

4. Mitä toivomuksia ja odotuksia sinulla / teillä on perheeseen mahdollisesti tulevan ikäihmisen suhteen?

5. Valmius / halukkuus osallistua perhehoitajille järjestettävään valmennukseen, työnohjaukseen ja koulutukseen.

6. Valmius yhteistyöhön lähiomaisten, kotihoidon, terveydenhuollon, tms. kanssa.

7. Mistä asioista toivoisitte lisätietoa?

8. Muuta

9 Ympäristö- olosuhteet	1. Palvelujen saatavuus (esim. kauppa, apteekki, terveydenhuollon palvelut)
10 Liitteet	☐ Lääkärinlausunto ☐ terveydentilasta Muut liitteet

☐ **Annan suostumukseni pyytää kotikunnastani/kotikuntani sosiaalityöstä lausuntoa liittyen omaan ja perheeni soveltuvuuteen toimia perhehoitajana ja perhehoitokotina.**

Paikka ja päiväys

Hakijan allekirjoitus

Puolison tai toisen hakijan allekirjoitus

Palauta hakemuslomake:

Keiteleen kunta
Vanhus - ja vammaispalvelujohtaja
Laituritie 1
72601 Keitele

LAUSUNTOPYYNTÖ

Ennakkovalmennukseen hakija:

Henkilötunnus:

Pyydämme lausuntoa yllämainitusta hakijasta ja hänen perheestään.

Hakija on ilmoittautunut Siilinjärven kunnan järjestämään ikäihmisten perhehoidon ennakkovalmennukseen.

Liitteenä on hakijan suostumus tietojen antamiseen.

Mikäli tiedossanne on hakijan tai hänen perheensä terveydentilaan, asuinolosuhteisiin, taloudelliseen tilanteeseen, päihteiden käyttöön yms. liittyviä asioita, jotka estävät ikäihmisten perhehoidon ennakkovalmennukseen osallistumisen, toivomme teidän tuovan ne esiin lausunnossanne.

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) 12, 6, 20 §
Perhehoitolaki (1.4.2015/ 263) 5 §

☐ Tiedossa ei ole asioita, jotka estävät ikäihmisten perhehoidon ennakkovalmennukseen osallistumisen.

☐ Tiedossa on hakijan tai hänen perheensä terveydentilaan, asuinolosuhteisiin, taloudelliseen tilanteeseen, päihteiden käyttöön yms. liittyviä asioita, jotka estävät ikäihmisten perhehoidon ennakkovalmennukseen osallistumisen.

Perhehoidon ennakkovalmennuksen kustannuksista sovitaan ennen valmennuksen alkamista.

Kunnan ikäihmisten perhehoidosta vastaavan työntekijän nimi ja yhteystiedot:

Paikka ja päiväys

Lausunnon antajan allekirjoitus ja nimen selvennys

Lisätietoja ja lausunnon palautusosoite:

Keiteleen kunta
Vanhus- ja vammaispalvelujohtaja p. 0405920625
Laituritie 1
72601 Keitele

PERHEHOIDON PALKKIOT v. 2020**Pitkäaikainen perhehoito, kestoaltaan ≥14 vrk**

Asiakkaalla on Kelan perushoitotuki tai Kelan hoitotukea ei ole toistaiseksi (*)

Palkkio on	963,98 €/kk
Kulukorvaus on	629,88 €/kk

Asiakkaalla on Kelan korotettu tai ylin hoitotuki tai Kelan hoitotukea ei ole toistaiseksi (*)

Palkkio on	1224,60 €/kk
------------	--------------

Kelan asiakkaalle maksama hoitotuki on viitteellinen arvioitaessa hoitopalkkiota.

(* Mikäli asiakkaalla ei ole maksussa Kelan hoitotukea tai olemassa oleva Kelan hoitotuki ei vastaa asiakkaan sen hetkistä hoidon- ja palveluntarvetta, kunnan vanhusten perhehoidosta vastaava yhdyshenkilö voi arvioida hoitopalkkion joko alempaan tai ylempään palkkioluokkaan kuuluvaksi asiakkaan hoidon- ja palvelutarpeen mukaisesti.

Lyhytaikainen perhehoito, kestoaltaan yli 10 tuntia ja enintään 13 vrk/kk

Palkkio on	64,27 €/vrk
Kulukorvaus on	26,25 €/vrk

Osavuorokautinen perhehoito, kestoaltaan ≤10h/vrk

Palkkio on	48,20 €/krt
Kulukorvaus on	26,25 €/krt

Perhehoidon asiakkaan kotona tapahtuva perhehoito, kestoaltaan yli 10 tuntia ja enintään 13 vrk/ kk

Palkkio on	97 €/vrk
------------	----------

Käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä 1.1.2020 alkaen on 3044,56 €.

SIJAISEN PALKKIO

Lyhytaikainen perhehoito (yli 10 tuntia, enintään 13 vrk / kk)

Palkkio on 63,09 € / asiakas / vrk

Jos asiakkaita on 4 tai enemmän -> 2 sijaista, toisella on oltava vähintään lähihoitajan tutkinto. Palkkiota maksetaan 240€ /sijainen/ vrk.

Osavuorokautinen perhehoito (≤10h/vrk)

Palkkio on 47,31 € / asiakas / krt

Jos asiakkaita on 4 tai enemmän -> 2 sijaista, joista toisella on vähintään lähihoitajan tutkinto. Palkkiota maksetaan 180€/ sijainen/ kerta

Kunta voi vaihtoehtoisesti noudattaa toimintatapaa, jossa perhehoitaja järjestää itse sijaisen vapaansa ajaksi. Tällöin kunta avustaa perhehoitajaa maksamalla kahden kuukauden ylimääräisen hoitopalkkion vuodessa jokaista pitkäaikaista perhehoidon asiakasta kohti. Kahden kuukauden ylimääräinen hoitopalkkio maksetaan kuukausittain normaalin hoitopalkkion maksun yhteydessä.

Laskentaesimerkki:

Pitkäaikaisen perhehoidon palkkio hoidettavasta on 963,98 €/kk. Kahden kuukauden hoitopalkkio on siis: $2 \times 963,98 \text{ €} = 1927,96 \text{ €}$.

Kun 1927,96 € jaetaan 12 kk:lla, tulee perhehoitajalle kuukausittain maksettavaksi 160,66 €: n suuruisen korvaus sijaisen järjestämisestä / palkkaamisesta itse.

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta (sijoittava kunta) _____				
Perhehoitaja/t				
Perhehoitajalle hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista maksettava korvaus on pitkäaikaisessa perhehoidossa olevaa henkilöä, tai neljää lyhytaikaisessa perhehoidossa olevaa, kohti enintään 2983,40 €. Korvattavia kohteita voivat olla esimerkiksi asuntoon kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt, kalusteet, vuodevaatteet ja harrastusvälineet. Käynnistämiskorvaus on käytettävissä kahden vuoden ajan sijoituksen alkamisesta. (Perhehoitolaki 18 §, Vanhusten perhehoidon toimintaohje 2017) Käynnistämiskorvauksella tehty isommat hankinnat ovat sijoittavan kunnan omaisuutta. Hankinnoista tulee perhehoitajan omaisuutta neljän vuoden poistoajan jälkeen. Hankinnan arvo alenee neljän vuoden poistoajan kuluessa niin, että jokaisena vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli perhehoito lakkaa poistoajan kuluessa, perhehoitajalla on mahdollisuus lunastaa hankinnat itselleen sillä arvolla, joka hankinnoilla on sen poistoarvon mukaan (vaihtoehtoisesti luovutus kuntaan/kuntayhtymälle).				
Tehty hankinta	Hankinta-hinta	Hankinta-päivä	4.poisto 100% hankinta-hinnasta	Omistaja poisto ajan jälkeen
		. .20	. .20	
		. .20	. .20	
		. .20	. .20	
		. .20	. .20	
Käynnistämiskorvauksella hankittavat kulutustavarat, joiden käyttöikä on 1-3 vuotta, eivät ole poiston alaisia. Nämä tavarat siirtyvät perhehoitajan omaisuudeksi alla mainittuna päivänä.				
Käynnistämiskorvauksella hankittavat kulutustavarat	Hankinta-hinta	Hankintapäivä		

Käynnistämiskorvauksella tehty hankinnat yhteensä

Allekirjoitukset:

Paikka ja päiväys	
Perhehoitajan allekirjoitus	Perhehoitajan allekirjoitus
Perhehoidon järjestämisestä vastaavan allekirjoitus ja nimenselvennys	

Keiteleen kunta
Ikäihmisten perhehoito
Sijaisen toimeksiantosopimus

liite 7

1 Sopijapuolet	Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta		
	Kunnan edustajan nimi ja yhteystiedot		
	Puhelinnumero		Sähköpostiosoite
	Perhehoitajan sijaisena toimivan henkilön sukunimi ja etunimet		Henkilötunnus
	Perhehoitajan sijaisena toimivan henkilön sukunimi ja etunimet		Henkilötunnus
	Osoite		
	Puhelinnumero		Puhelinnumero
	Sähköpostiosoite		Sähköpostiosoite
2 Perhehoidossa oleva/t henkilö/t	Sukunimi ja etunimet		Henkilötunnus
	Perhehoitajan sijaisena toimiva henkilö saa perhehoidon toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot tutustuttavakseen perhekodissa (Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 26 §, 3 momentti, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 17 §)		
3 Sopimuksen voimassaoloaika Perhehoitolaki 14 §	☐ Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sijaisuuden alkamispäivämäärä: Koeaika on 1 kk, minkä aikana sopimus voidaan purkaa välittömästi päättyväksi ☐ Sopimus on voimassa määräajan. Peruste: Sijaisuuden alkamis- ja arvioitu päättymispäivämäärä: - ☐ Perhehoitaja ja sijainen voivat keskenään sopia ed. sijaisuuksista (sopimuksen muk. vapaat, tukitoimiin osallistuminen, sairastuminen), ilmoitus aina kuntayhteyshenkilölle		
4 Hoitopalkkio ja kulukorvaus Perhehoitolaki 14 §	Hoitopalkkion saaja/saajat, nimi		Pankkiyhteys
	Perhehoidon sijaisuuden muoto	Hoidettavien lkm	Hoitopalkkio
	☐ Lyhytaikainen perhehoito (>10h, ≤13 vrk)	1-3 henkilöä	62,98€/ henkilö/ vrk
	☐ Lyhytaikainen perhehoito (>10h, ≤13 vrk)	4 henkilöä tai enemmän	240€/ sijainen / vrk
	☐ Osavuorokautinen perhehoito (≤10h/vrk)	1 – 3 henkilöä	47,23 €/ asiakas/ kerta
	☐ Osavuorokautinen perhehoito (≤10h/vrk)	4 henkilöä tai enemmän	180€/ sijainen / kerta
	Hoitopalkkion ja mahdollisen kulukorvauksen 25,72 €*) maksupäivä:		

5 Perhehoitajan vapaa Perhehoitolaki 14 §	Sijainen toimii sijaistettavan perhehoitajan lakisääteisten vapaapäivien, tukitoimiin osallistumisen ja sairausloman mahdollistajana. Sijaiselle kertyy vapaata lain mukaan kuten päätoimisellekin perhehoitajalle (ks. toimintaohje). Kunta voi maksaa kertyneet vapaapäivät sijaiselle palkkion maksun yhteydessä. Paljon sijaisuuksia tekevän henkilön tulee jaksottaa työnsä siten, että väliin jää lepopäiviä.							
6 Perhehoitajan tuki Perhehoitolaki 14§, 15 §, Laki perhehoitolain muuttamisesta 15 a §	Kunnan vanhusten perhehoidon yhteyshenkilö (mikäli muu kuin kohdassa 1) Nimi: _____ Puhelinnumero: _____ Sähköpostiosoite: _____ Muu yhteys-/tukihenkilö Nimi: _____ Puhelinnumero: _____ Sähköpostiosoite: _____ <table border="1" data-bbox="341 911 1442 1160"> <tr> <td data-bbox="341 911 871 983"> ☐ Täydennyskoulutus, vähint.2 pv/vuosi </td> <td data-bbox="871 911 1442 983"> ☐ Mentorointi, mentori: </td> </tr> <tr> <td data-bbox="341 983 871 1057"> ☐ Vertaistuki </td> <td data-bbox="871 983 1442 1057"> ☐ Hyvinvointi- ja terveystarkastukset </td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="341 1057 1442 1160"> ☐ Muu, mikä: </td> </tr> </table> Sijainen toimii sijaistettavan perhehoitajan lakisääteisten vapaapäivien, tukitoimiin osallistumisen ja sairausloman mahdollistajana. Perhehoitajan sijaisena toimivat henkilöt ovat oikeutettuja tukitoimiin kuten päätoimisetkin perhehoitajat sillä erolla, että tukitoimeen osallistumisen ajalta ei sijaiselle kerry vapaapäiviä, eikä palkkiota ja kulukorvausta.		☐ Täydennyskoulutus, vähint.2 pv/vuosi	☐ Mentorointi, mentori:	☐ Vertaistuki	☐ Hyvinvointi- ja terveystarkastukset	☐ Muu, mikä:	
☐ Täydennyskoulutus, vähint.2 pv/vuosi	☐ Mentorointi, mentori:							
☐ Vertaistuki	☐ Hyvinvointi- ja terveystarkastukset							
☐ Muu, mikä:								
7 Perhehoitajien velvoitteet	Perhehoitajat sitoutuvat antamaan hyvää hoito- ja palvelusuunnitelman (liite) mukaista perhehoitoa. Perhehoitajat sitoutuvat toimimaan yhteistyössä vanhuspalveluista/ sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen ja lähiomaisten kanssa sekä ilmoittamaan perhehoitoon liittyvissä olosuhteissa tapahtuneista muutoksista ja aikomuksestaan ottaa perhehoitoon muita henkilöitä. Perhehoitajat sitoutuvat noudattamaan vaitiolovelvollisuutta ja tietojen hyväksikäyttökieltoa. (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2008, 15 §)							
9 Liitteet	☐ Vanhusten perhehoidon toimintaohje ☐ Perhehoitoliiton tietopaketti							
10 Allekirjoitukset	Tätä toimeksiantosopimusta on tehty kaksi kappaletta, molemmille sopijapuolille omansa Paikka ja päiväys: _____ Paikka ja päiväys: _____ <table> <tr> <td data-bbox="341 1832 871 1890"> Sijaisena toimivan perhehoitajan/perhehoitajien, allekirjoitukset </td> <td data-bbox="871 1832 1442 1890"> Perhehoidon järjestämisestä vastaavan allekirjoitus </td> </tr> </table>		Sijaisena toimivan perhehoitajan/perhehoitajien, allekirjoitukset	Perhehoidon järjestämisestä vastaavan allekirjoitus				
Sijaisena toimivan perhehoitajan/perhehoitajien, allekirjoitukset	Perhehoidon järjestämisestä vastaavan allekirjoitus							

PERHEHOITOLAKI (1.4.2015/ 263)

1 § Lain tarkoitus ja tavoite

Tämän lain tarkoituksena on turvata hoidettavalle perheenomainen ja hoidettavan tärpeiden mukainen perhehoito.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan.

2 § Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämiseen perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona.

Jollei toisin säädetä, se mitä tässä laissa säädetään perhehoidosta, koskee myös ammatillisista perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisissa perhekodissa.

3 § Perhehoito

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tai kuntayhtymä tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

4 § Ammatillinen perhehoito

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisissa perhekodissa.

5 § Perhekodin olosuhteet

Perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tärpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Lisäksi on selvitettävä, hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muuhin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

6 § Perhehoitajan kelpoisuus

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Ennen 10 §:ssä tarkoitetun toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta. Ammatillisissa perhehoidossa edellytetään 1 momentissa säädetyn lisäksi olevan vähintään kaksi perhehoitajaa, joista ainakin yhdellä perhehoidon hoito- ja kasvatustehtävillä osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä.

7 § Perhekodissa hoidettavien määrä

Perhekodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina.

8 § Ammatillisissa perhekodissa hoidettavien määrä

Ammatillisissa perhekodissa saadaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin yhdellä on 6 §:n 1 momentissa ja yhdellä 3 momentissa säädetty kelpoisuus. Samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt lasketaan mukaan enimmäismäärään.

9 § Hoidettavien määrästä poikkeaminen

Jos kyse on hoidon antamisesta sisarusille tai saman perheen jäsenille, voi perhekodissa tai ammatillisissa perhekodissa olla samanaikaisesti hoidettavana useampi henkilö kuin 7 ja 8 §:ssä säädetään.

Lisäksi erityisestä syystä voidaan 7 ja 8 §:ssä säädettyistä samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismäärästä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä.

Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen.

10 § Toimeksiantosopimus

Perhehoitajan ja kunnan tai kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

- 1) perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta;
- 2) perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisen käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta;
- 6) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;
- 7) toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta;
- 8) tarvittaessa muista perhekotia ja perhehoitoa koskevista seikoista;
- 9) yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken.

Toimeksiantosopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta.

Tässä laissa tarkoitettun toimeksiantosopimuksen tehnyt ei ole työ-sopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään.

11 § Sopimus perhehoidon järjestämisestä

Kunnan tai kuntayhtymän ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:

- 1) perhehoidosta maksettavasta korvauksesta;
- 2) perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisen käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;
- 6) sopimuksen irtisanomisesta;
- 7) tarvittaessa muista perhehoitoa koskevista seikoista.

Perhehoidosta tehty sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta.

12 § Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

13 § Oikeus vapaaseen

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, kunnan tai kuntayhtymän tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on yksi arkipäivä kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä perhehoitajan vapaan ajaksi.

14 § Sijaishoito perhehoitajan vapaan ja muun poissaolon aikana

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä 6 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta;
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta;
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta;
- 4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaansa 20 §:ää.

15 § Koulutus ja tuki

Perhehoidon järjestämisestä vastaava kunta tai kuntayhtymä vastaa toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla perhehoitajalle annettavasta tarvittavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä perhehoitajaksi aikovalle henkilölle annettavasta ennakkovalmennuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää.

16 § Hoitopalkkio

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota (*hoitopalkkio*). Hoitopalkkiota maksetaan perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa vähintään 686,25 euroa. Hoitopalkkion määrän tulee vastata henkilön hoidettavuutta ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne.

Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitajan omasta alle 18-vuotiaasta lapsesta. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös 1 momentissa säädettyä vähimmäismäärää pienempänä. Kun lapsen hoito ja huolenpito on järjestetty kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta läheisverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luona, tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa tämän lain mukainen hoitopalkkio, 17 §:n mukainen kulukorvaus ja 18 §:n mukainen käynnistämiskorvaus.

Edellä 1 momentissa mainittu ja toimeksiantosopimuksessa sovittu hoitopalkkion määrä on tarkistettava kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

17 § Kustannusten korvaaminen

Perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista perhehoitajalle maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus (*kulukorvaus*), kuitenkin vähintään 410,66 euroa perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa, jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu. Kulukorvaus voidaan erityisestä syystä maksaa myös säädettyä vähimmäismäärää pienempänä.

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta eläimestä aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Lisäksi kulukorvaus sisältää lastensuojelulain (417/2007) nojalla perhehoitoon sijoitetulle lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä mainitun lain nojalla annettavat käyttövarat.

Kulukorvauksen lisäksi perhehoitajalle maksetaan korvaus sellaisista perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvista terapian ja terveydenhuollon sekä alle 21-vuotiaan lapsen tai nuoren opinnoista aiheutuvista erityisistä kustannuksista, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata.

Edellä 2–4 momentissa tarkoitettujen kustannusten lisäksi voidaan korvata perhehoidossa olevan lomanvietosta johtuvat ja erityisten harrastusten tai harrastusvälineiden aiheuttamat ja muut jatkuva- luontoiset tai kertakaikkiset erityiset kustannukset.

18 § Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle maksetaan hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvaus (*käynnistämiskorvaus*), jonka suuruus on perhehoidossa olevaa henkilöä kohti enintään 2 916,43 euroa.

19 § Indeksoidonaisuus

Tämän lain 17 ja 18 §:ssä mainitut määrät sekä toimeksiantosopimuksessa sovitut kulukorvausten määrät on tarkistettava kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin (lokakuu 1951=100) edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

20 § Sosiaaliturva

Toimeksiantosuhteisen perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisissa eläkelaisissa (549/2003).
Perhehoitajan tapaturmavakuutuksesta säädetään tapaturmavakuutuslaissa (608/1948).

21 § Ilmoittamisvelvollisuus

Perhehoitaja on velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista vastuutyöntekijälle siihen kuntaan, joka on sijoittanut hoidettavan sekä kuntaan, jossa perhekoti sijaitsee.

22 § Valvonta

Hoidettavan sijoittaneen kunnan tehtävänä on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu tämän lain mukaisesti ja hoidettava saa sijoituksen aikana ne tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet, jotka järjestetään sen kunnan toimesta, johon henkilö on sijoitettu. Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopalkan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Pysyväisluonteeseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi.

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin perhehoitopaikan tiloihin. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana.

Jos perhekoti tai siinä annettu hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, toimielimen on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, toimielimen on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Palvelujen valvontaan ja toimenpiteisiin valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovelletaan ammatillisten perhekotien ja muiden yksityisten perhehoidon palveluntuottajien osalta, mitä yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 4 luvussa säädetään.

23 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

Sen estämättä, mitä 7 §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen perustuva perhehoito voi jatkua lain voimaan tultua niin pitkään kuin hoidettavan hoidon tarve sitä edellyttää.

Tällä lailla kumotaan perhehoitajalaki (312/1992) sekä sosiaalihuoltolain (710/1982) 25, 26 ja 26 a §, sellaisina kuin ne ovat, 25 ja 26 a § laissa 311/1992 sekä 26 § laissa 311/1992, 604/1996 ja 923/2011.

Kunnan tai kuntayhtymän on muilta kuin 2 momentissa tarkoituiltalta osin ryhdyttävä toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa tehdyn perhehoitoa koskevan sopimuksen tarkistamiseksi siten, että se vastaa tämän lain säännöksiä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulopäivästä.

**Laki perhehoitolain muuttamisesta
(510/2016)**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan perhehoitolain (263/2015) 13 §:n 1 momentti sekä 16 §:n 1 ja 3 momentti sekä lisätään 7 §:ään uusi 2 momentti, 10 §:n 1 momenttiin uusi 6 a kohta, lakiin uusi 15 a § ja 23 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

**7 §
Perhekodissa hoidettavien määrä**

Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopalkassa asuvaa henkilöä, josta ainakin toisella on 6 §:n 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus.

**10 §
Toimeksiantosopimus**

Perhehoitajan ja kunnan tai kuntayhtymän välisessä toimeksiantosopimuksessa tulee sopia:

6 a) hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä;

**13 §
Oikeus vapaaseen**

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, kunnan tai kuntayhtymän tulee järjestää perhehoitajalle mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

**15 a §
Hyvinvointi- ja terveystarkastukset**

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveyspalveluja. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä vähintään joka toinen vuosi.

**16 §
Hoitopalkkio**

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota (*hoitopalkkio*). Hoitopalkkiota maksetaan perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa vähintään 775,00 euroa. Hoitopalkkion määrän tulee vastata henkilön hoidettavuutta ja sitä arvioidessa tulee ottaa huomioon toiminnan luonne.

Kun lapsen hoito ja huolenpito on järjestetty kodin ulkopuolisen sijoituksen sijasta läheisverkoston kartoituksen perusteella huoltajuus- tai oheishuoltajuusmääräyksellä muun kuin biologisen vanhemman luona, tulee lasta hoitavalle henkilölle maksaa tämän lain mukainen hoitopalkkio, 17 §:n mukainen kulukorvaus ja 18 §:n mukainen käynnistämiskorvaus. Lasta hoitavalle henkilölle on tarvittaessa järjestettävä myös 10 §:ssä tarkoitettuja palveluja ja tukitoimia.

**23 §
Voimaantulo**

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuun perhehoitajalakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

Kunnan tai kuntayhtymän on ryhdyttävä toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa tehdyn toimeksiantosopimuksen tarkistamiseksi siten, että se vastaa tämän lain säännöksiä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Sen estämättä, mitä 7 §:ssä säädetään, ennen lain voimaantuloa tehtyyn sopimukseen perustuva perhehoito voi jatkua lain voimaan tultua niin pitkään kuin hoidettavan hoidon tarve sitä edellyttää.

[HE 86/2016](#)
StVM 10/2016
EV 97/2016

Helsingissä 29 päivänä kesäkuuta 2016

Tasavallan Presidentti
Sauli Niinistö

Perhe- ja peruspalveluministeri
Juha Rehula

Perhehoitaja/ perhehoitajat	Nimi	Henkilötunnus (tarvittaessa)
	Nimi	Henkilötunnus (tarvittaessa)
	Osoite	Puhelin
Tapaamisen tiedot	Päivämäärä Osallistujat	
Valvontakäynnin tarkoitus, sisältö ja toteutus	Valvontakäynti on osa perhehoitolain mukaista yhteistyötä ja perhehoidon laadun valvontaa (Perhehoitolaki 10§, 22§). Tavoitteena on valvoa, että sijoitus perhehoitoon toteutuu perhehoitolain mukaisesti ja hoidettava saa hyvää hoivaa ja huolenpitoa sekä tarvitsemansa tukitoimet. Käynnin aikana on tarkoitus keskustella niistä ajankohtaisista aiheista, jotka liittyvät perhehoidon hyvän laadun edellytysten toteutumiseen.	
Mistä erityisesti tulee keskustella	Sopikaa yhdessä, mistä asioista erityisesti olisi hyvä keskustella tapaamisen aikana:	
	Keskustelkaa seuraavista aihepiireistä. Miten asiat ovat sujuneet? Onko kehitysehdotuksia? Mitä keskustelun osapuolet voisivat itse tehdä asioiden parantamiseksi? Uhkaako jokin seikka perhehoidon hyvää laatua? Miten asian voisi korjata? Valvontakäynnistä täytetään yksi pöytäkirja, jossa asiat huomioidaan kaikkien ikäihmisten osalta. Huomioi, että lomakkeeseen ei kirjata esim. ikäihmisten lääkehoidon sisältöä, vaan ovatko lääkehoidon järjestelyt toimineet, onko ollut ongelmia ja voisiko sen toimivuutta edelleen kehittää.	

Ikäihmisten saamat palvelut

Ajantasainen hoito- ja palvelu- suunnitelma	
Koti(sairaana)hoito	
Kuljetuspalvelut	
Lääkehoidon toteutuminen	
Muut yksilöllisistä tarpeista johtuvat palvelut	
Käyttövara	
Yhteistyö omaisten kanssa ja saatu palaute	

Perhekodin arki

Ruokailut	
-----------	--

Ulkoilu	
Ikäihmisten osallistuminen kodin askareisiin	
Yhteiset touhut, toiminta ja harrasteet	
Muu arjen sisältö	
Puhtaudesta huolehtiminen	
Hoidolliset tehtävät ja hoidon sitovuus	

Perhekodin olosuhteet

Rakenteet, tilat, varustetaso ja esteettömyys (muutokset hyväksymisen jälkeen)	
Kodikkuus ja viihtyisyys	
Terveydelliset olosuhteet ja turvallisuus	
Ihmissuhteet	
Ikäihmisen asema	
Hoidettavien määrä	

Perhehoitajan jaksaminen ja hyvinvointi

Uni ja lepo	
Ruokailu	
Liikunta	
Oma aika, yksityisyys	

Sosiaaliset suhteet, ystävät ja tukiverkosto	
Terveystila ja siinä tapahtuneet muutokset	
Mieliala ja suhtautuminen tulevaisuuteen	

Perhehoitolain mukainen tuki

Taloudellinen tuki	
Perhehoitajan vapaiden järjestelyt	
Täydennyskoulutus	
Työnohjaus	
Vastuutyöntekijän tavoitettavuus	
Yhteistyö kunnan ja perhehoitajan kesken	
Hyvinvointi- ja terveystarkastus	
Toimeksianto-sopimukset	

Vertaisuuteen perustuvat ja muut tukimuodot

Vertaisryhmät tai -tapaamiset	
Mentorointi	
Alueyhdistys-toiminta	
Käytännön apu (esim. vapaaehtoistoiminta)	
Muu tuki	

Lisätietoa tai muuta huomioitavaa	
Yhteenveto sovitusta asioista ja niiden seurannasta	
Seuraava valvontakäynti	

Tätä pöytäkirjaa on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kappale perhehoitajalle ja toinen perhehoidon järjestäjälle.

Allekirjoitukset ja nimenselvennykset	Perhehoitaja	Perhehoitaja
pvm	Perhehoidon ohjaaja	

Perhehoidon valvontalomakepohjan laadinta: I & O Kärkihanke: Etelä-Savon asiakaslähtöinen palveluohjausverkosto ja osaamiskeskus omais- ja perhehoitoon (OSSI-hanke 2016 - 2018)